

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6116 ST. CLAIR AVENUE • P.O. BOX 03206 • CLEVELAND OHIO 44103
Vol. LXX Sausis - January 10, 1985 Nr.2

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Neutralumas kitiems

Amerika ir holocaustas

Vytautas Meškauskas

Ar dar atsimename 'tylos samokslą'? Kadaisė skundėmės, kad mūsų ir mūsų krašto likimą supa kaž koks 'tylos samokslas', nenoras apie tai net ir kalbėti. Rinkiminiais metais pasitaikydavo išimtys, tačiau tik tais atvejais, jei buvo kalbama tik specialiai mums. Už to tylos samokslą norėjome išžiūrėti kokią nors 'juodąją ranką' ir pan. Iš tiesų tai nebuvo koks nors samokslas, bet per amžius besitęsias neįsivaizduojamas kitiems ir jų reikalams. Kad taip yra, labai ryškiai parodė tyrinėjimas, kodėl Vakarų kraštai, kuriuose žydai nuo

seno vaidino nemažą rolę, pasirodė visai pasyvūs žydų naikinimo Vokietijoje ir jos užimtuose kraštuose akivaizdoje. Stai prieš akis gulį ką tik išėjusi David S. Wyman knyga 'The Abandonment of the Jews' (Panteon Books). Reikia pastebėti, kad autorius nėra žydas, bet protestantas, kurio abu seneliai buvo pastoriai.

1938 metais, kada naciai paspartino savo akciją prieš žydus, net keturi visuomenės pažiūrų tyrinėjimai parodė, kad tarp 71 ir 85% visų amerikiečių buvo nusiteikę prieš (Nukelta į 3 psl.)

Lietuvos pajūryje...

MIRĖ LIETUVOS SKAUTIJOS PIRMŪNAS

A. A. Valdemaras Šenbergas, Lietuvos skautijos pirmūnas, Lietuvos karo aviacijos pulkininkas.

Š. m. sausio 2 d. Clevelande mirė Lietuvos Skautijos pirmūnas-įkūrėjas, vyriausias skautininkas Valdemaras Šenbergas, sulaukęs 87 metų amžiaus.

Velionis buvo Lietuvos Nepriklausomybės kovų savanoris-kūrėjas, Lietuvos karo aviacijos pirmūnas, pulkininkas, už pasižymėjimą Nepriklausomybės kovose apdovanotas Vyčio kryžium su kardais ir keliais ordiniais.

Sausio 4 d. į Jokubauskų laidojimo koplyčią atsisveikinti su velioniu susirinko keli šimtai lietuvių. Prie karsto budėjo skautų ir skaučių garbės sargyba.

Balys Gaidžiūnas, pradėdamas atsisveikinimą, pa-

sakė pagrindinę kalbą apie velionio gyvenimą. Skautų Brolijos vardu atsisveikino R. Belzinskas, Skaučių Serijos vardu A. Miškinienė ir Romas Vasys artimųjų vardu.

Religines apeigas atliko kun. G. Kijauskas, S.J., tardamas jautrų žodį apie velionį.

Sausio 5 d. po gedulingų pamaldų Dievo Motinos parapijos bažnyčioje, kurių metu giedojo sol. Aldona Stempuzienė, velionis buvo palaidotas Visų Sielų kapinėse.

Dirva reiškia užuojautą našlei Apolonijai, sūnams, dukroms, vaikeliams bei visiems artimiesiems.

Klaipėdos kraštą prisimenant

Metų tėkmėje minime įvairias tautos gyvenimo prasmingas, liūdnas ir džiaugsmingas istorines suaktyvėjusias. Šiandien prisiminsim vieną iš naujai atkurtos Lietuvos valstybės laimėjimų — Klaipėdos krašto atvadavimą, įvykusį 1923 m. sausio 15 d.

Klaipėdos krašto atvadavimas reiškė tautos didelį ryžtą tiesti sau stiprią ateitį. Ir politiškai ir ekonomiškai turėjo labai didelę reikšmę tautai. Tai reiškė ne vien tik valstybės teritorijos praplėtimą, bet labai buvo naudingas laisvas Baltijos jūros kelias į platus pasaulį. Tai buvo didelis laimėjimas valstybės ekonomijai.

Laimėjus fizinę kovą, paėmus Klaipėdos kraštą į lietuvių rankas, kad įjungtume į Lietuvos valstybę reikėjo dar vesti kovą politiniu ir diplomatinio atžvilgiu, o tai nebuvo lengva. Šiuo laimėjimu lietuviai įrodė pajėgumą ginti savo interesus tarptautiniuose politiniuose sluoksniuose pakartotinai pademonstruodami savo subrendimą laisvam ir nepriklausomam gyvenimui. Tai buvo įrodymas, kad lietuviai ne naujai sukūrė savo valstybę, bet ją atkūrė, naujai atskleidždami pasauliui savo seną ir tikrai didelę garbingą istoriją. Tad ir šiuo atveju Klaipėdos atvadavimas buvo Lietuvai svarbus.

EMILJA ČEKIENĖ

Ir taip, kiek užsitęsęs, dingio siena tarp didžiosios ir mažosios Lietuvos. Klaipėdos miestas ir uostas išaugo į didelį judėjimo centrą, o visas Baltijos pajūrio kraštas, jo nepaprasti gamtos vaizdai, jūros platybė, pušų miškai ir didingumas viliojo kiekvieną lietuvį, o platus Baltijos jūros kelias atvėrė galimybę prekybai ir kultūrai su kitais kraštais.

Per eilę metų gyvenimas klestėjo, kol naciai įsigalėjo Vokietijoje 1938 m. vėl atplėšė Klaipėdos kraštą nuo Lietuvos. O šandien tas kraštas, kaip ir visa Lietuva, yra Sovietų Rusijos okupuotas. Tačiau lietuviai, nežiūrint, kur jis begyventų, kokios svetimos tautos gamtos grožį matytų, visuomet prisimena Lietuvos pajūrį, kur vėjas amžiais gainioja baltą švarutėlį smėlį ir mūsų gimtojo krašto audros, tai ne uraganai, bet malonios, mažos audrėlės. Visa tai sudaro jaukų, įvairų, nepamirštamą ir niekur kitur nerandamą peizažą, kaip lygiai neįmanoma pamiršti ir viso nepriklausomos Lietuvos visų šakų kūrybinio gyvenimo eigos, kuris, augo, žengė pirmyn neatsilikdamas nuo Vakaruose kylančios kultūros ir civilizacijos.

Kaip galime mes, ne savo noru palikę tėvynę išeiviai pamiršti savo kraštą, kuris visais laikais net pradės

spaudą, netekęs mokslo įstaigų, neprarado savo istorinio linkimo gyventi Vakarų dvasios gyvenimu, gyventi nepriklausomai nuo kitų, ko tauta tebetrokšta ir dabar.

Mūsų išeivijoje yra daug likimo išblaškytų ir Mažosios Lietuvos dar auklėtų taurių vaikų, kurie minėdami praeitį iš jos kilnių vadų, kaip Kristijono Donelaičio, Vydūno, Martyno Jankaus, sukilimo vado Jono Budrio ir kitų stiprybę sėdami žvelgs į ateitį, tų pačių idealų sieks, kol Mažoji kartu su Didžiąja Lietuva vėl prisikels, kol Klaipėdos uoste marių žuvėdros laisvės sparnais vėl suplasnos. Klaipėdos žygyje parodytas lietuvių ryžtas ir sugebėjimas iškalbingai byloja, kad lietuviai suglaudę savo gretas, protus ir sugebėjimus ir šioje dabartinėje būklėje nepalūš. Ateis Lietuvai laisvės diena, atkursim laisvos nepriklausomos Lietuvos valstybę su visomis jai priklausančiomis žemėmis.

• A. A. Valdemarui Šenbergui, pirmajam Lietuvos vyriausiajam skautininkui, mirus, jo šviesiam skautiškam atminimui aukomis įamžinkime Jį į Lietuviškosios Skautybės Fondą. Fondo atstovas: Vladas Bacevičius, 17938 Neff Road, Cleveland, Ohio 44119. Čekius rašyti: Lithuanian Scouts Assn. Inc. Aukos atleidžiamos nuo mokesčių.

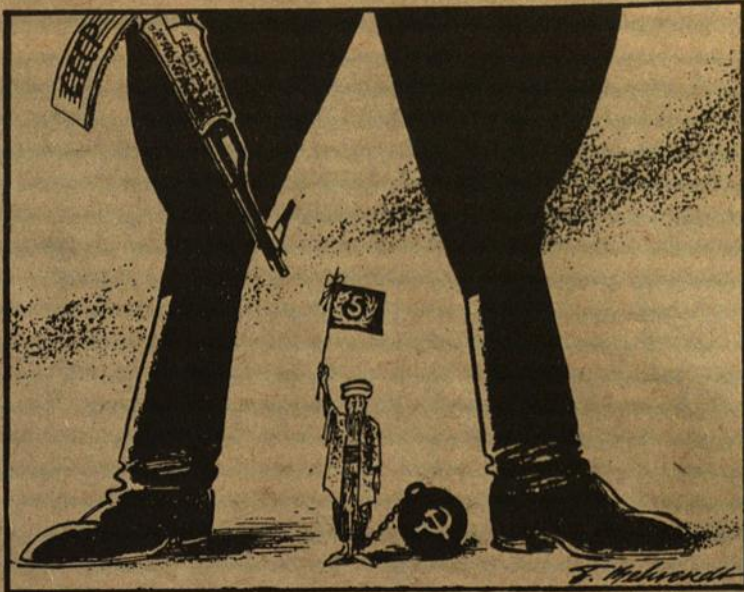

SAVAITINĖ POLITIKOS Apžvalga

Penkeri metai karo Afganistane. - Kaip jis prasidėjo? - Ar galima buvo jo išvengti? - Kaip jis baigsis?

Pereitų metų pabaigoje sukako penkeri metai nuo tiesioginio sovietų įsiveržimo į Afganistaną. Ta proga prezidentas Reaganas invaziją palygino su Pearl Harbour užpuolimu, kuris, kaip žinia, privedė prie JAV dalyvavimo II pasauliniame kare. Kol kas tačiau atrodo, kad sovietai baigia pasiekti savo tikslą tame nelaimingame krašte ir likusis pasaulis linkęs tai priimti kaip faktą, kurio negali pakeisti. Kai kas mano, kad to įsiveržimo, rasit, galima buvo išvengti, jei prezidentas Carteris pasektų 1973 m. Nixono pavyzdžiu ir paskelbtų 'raudonąjį aliarmą' JAV ginkluotom pajėgom, kuo jis sulaikė sovietų išimaismą Vid. Rytuose. Tai tačiau padaryti po Vietnamo karo patyrimo, be NATO pritarimo ir artinantis prezidentiniams rinkimams Carteriui buvo neįmanoma, ką sovietai teisingai įspėjo.

Negalėdami tam nelaimingam kraštui niekuo padėti, bent prisiminkime jo paskutinių metų istoriją. Šiam šimtmečiui prasidedant Afganistanas buvo buferio valstybė tarp į Pietus besišvalgančios Rusijos ir britų imperijos interesų. Po antrojo pasaulinio karo

situacija kiek pasikeitė. Indijos subkontinente atsirado dvi valstybės Pakistanas ir Indija. Po revoliucijos susilpnėjusi Sovietija caro užmačias kuriam laikui buvo užmiršusi. Leninas Afganistano nepriklausomybę pripažino 1921 m. II-am Pasauliniam karui prasidėjus, sovietai jau pareikalavo stoti jų pusėn. Afganistanas tą reikalavimą atmetė, nors ištrėmė visus ašies piliečius. Jis pasiskelbė neutraliu.

Reikia atsiminti, kad Afganistane gyvena daug genčių. Pvz., pasienyje su Pakistanu gyvena apie keturi milijonai patanų, beveik lygiai tiek pat ir Pakistane. Britai tos tautos apgyventą teritoriją buvo perskyrę laikina Durand linija. Pakistanas 1947 m. ją paskelbė pastovią sieną, o tuo tarpu Pakistanas svajojo, kad abiejų valstybių patanai susijungs su juo. Kaip Lenkijos užmačios privertė Lietuvą darytis sovietų užtarimo, panašiai ir Afganistanas dairėsi į šiaurę, nors jį tada valdė feodalinis karalius.

Sovietai, žinoma, davė

ginklų ir pradėjo modernizuoti Afganistano kariuomenę, kuri 1957 m. pasiekė apie 80,000 vyrų. Jų apmokymui sovietai pasiuntė apie 100 savo karininkų.

Ūkiškai Pakistanas buvo labai sunkioje padėtyje dėl trijų metų iš eilės nederliaus, kurio pasėkoje badų mirė per 80,000 žmonių. Kai 1972 metais karalius Mohamed Zahir Kahn pašalino savo ministerį pirmininką Abdul Zahir Kahn, tas nuvyko į Maskvą. Sekančių metų liepos mėn. karaliui išvykus į užsienius, jis buvo nuverstas perversmo, kuriam vadovavo gen. Mohamed Daoud Kahn. Dėl to buvęs premjeras susitarė Maskvoje. Sekančią dieną po perversmo Maskva pripažino naują režimą. Daoud paskelbė, kad jis kraštą valdysias demokratiniais pagrindais, iš tikro tačiau jis viską tvarkė savo dekretais. Jam beveldant sovietai norėjo perorganizuoti komunistiniais pagrindais vienintelę Afganistano politinę partiją — liaudies demokratų. Jos ryškiausios asmenybės Nur Mohamed Taraki ir Babrak Karmal savo tarpe nesutiko ir pradėjo peštis. Faktinas valdovas Daoud daugiau kooperavo su Karmal. Sovietai siuntė į Afganistaną daugiau ginklų ir patarėjų, o 1974 ir 1975 metais pasirašė eilę sutarčių ir ūkinėje srityje. Jis pradėjo eksploatuoti naftos ir natūralių dujų šaltinius.

Sovietai spaudė Daoudą duoti daugiau reikšmės demokratams, kurių vadus jie sutaikė, Daoudas tačiau jais nepasitikiėjo. 1978 m. kovo 8 d. Daoud vizitavo Pakistaną. Jam buvo pasiūlyta prisidėti į reoginatinį paktą su Pakistanu, Iranu ir Turkija. Tai Duad atmetė, tačiau žadėjo likti neutralus. Kai po mėnesio Daoud nuvyko į Maskvą, jis ten buvo gana šaltai sutiktas. Tiesa, jis pasirašė dar vieną sutar-

■ Iš kitos pusės

Per Kalėdų atostogas peržiūrėjau keletą naujesnių anglų knygų apie slaptas tarnybas. Jų tarpe žurnalisto Chapman Pincher'io THEIR TRADE IS TREACHERY. Šiame krašte ką tik pasirodė jo nauja knyga TOO SECRET TOO LONG (St. Martin's \$19.95) ta pačia tema. Apie komunistų infiltraciją į D. Britanijos valdančius sluoksnius. Ir kaip tai buvo bandoma paslėpti po tariamų valstybės saugumo interesų skraiste. Beskaitydamas staiga išgirdau pažįstamų žodžių skambesį. Tik paklausykite:

"Ričardas Vaigauskas"

darbą, buvo vyresnis KGB pareigūnas, vėliau išprašytas iš Britanijos...

Kur tų lietuvių nerasi? Vaygauskas, ar kaip jis tikrai vadinasi, tur būt toliau dirba savo profesijoje. Daugiau žinių turime apie lordo Kagano meteorinę karjerą. Britanijoje jis atsirado kaip pabėgėlis iš sovietų zonos Vokietijoje. Kadangi tai klasiškas būdas siųsti agentus, M. I. 5 tuojau jį susidomėjo. Nepaisant to, Kaganas kaž kaip susiartinio su Darbo Partijos premjeru Haroldu Wilsonu, kuris jį po kiek laiko pakėlė į riterius, o vėliau į lordus (peer), kas jam, kaip lordų rūmų nariui davė imunitetą nuo M. I. 5 tardymo. Jis tačiau savanoriškai paaikškino, kad su Waygausku savo namuose ir sovietų ambasadoje žaidęs tik šachmatais. Pats Wilsonas užtikrino M. I. 5, kad Kaganas su sovietais palaikęs tik prekybinius santykius ir pasitarnavo britų interesams. 1980 m. Kaganas pateko į kalėjimą už... vagystę. (vm)

tį dėl ūkinio bendravimo, tačiau atsisakė nuo abipusio gynimosi sutarimo, kuris leistų sovietams 'ginti' Afganistaną. Tai buvo balandžio 17 d. Už 10 dienų Kabule vėl įvyko perversmas, šį kartą vadovaujant Taraki. Daoud ir jo šeima buvo nužudyti. Taraki pasiskelbė revoliucinio komiteto pirmininku, o jo varžovas Karmal turėjo pasitenkinti vicepirmininko postu.

Už metų Taraki Karmalį pasiuntė ambasadorium į Maskvą, iš kurios Karmal be leidimo grįžo, ir buvo vėl ten išsiųstas.

Už paramą Tarakiui nuverstį Daoud sovietai gavo leidimą į Afganistaną pasiųsti 2,500 savo patarėjų. Kiekvienas dalinis šalia vado turėjo ir sovietinį politruką.

1979 vasario mėn. 14 d. buvo pagrobtas JAV ambasadorius Adolph Dubs. Bandydama jį išvaduoti Afganistano policija, jį — Dubs — nušovė. Krašte įsiviešpatavo chaosas ir partizaniniai sovietų užpuolimai. Nusivylę Taraki sugebėjimais valdyti kraštą, sovietai tų pačių metų rugsėjo mėn. padėjo partiečiui Hafizullah Amin nuverstį valdžią. Taraki buvo nužudytas ar mirė suimtas. Kad

padėti Amin perversmui, sovietai į Kabulą pasiuntė 10 kuopų. Aminui nesisiekant atstatyti tvarką, sovietai jį pasišaukė į Maskvą, bet jis atsisakė važiuoti. Tai buvo 1979 m. lapkričio 4 d. Gruodžio 25 d. sovietai į Kabulo aerodromą pasiuntė 3,000 parašiutininkų, jų šarvuotos divizijos peržengė sieną, formaliai neturėdamos leidimo iš Afganistano valdžios. Amin buvo užmuštas ir jo vieton paskirtas Karmal, kuris ilgesnį laiką buvo Maskvoje. Sovietai dabar aiškina, kad juos vis dėlto Karmal pakvietė pagal 1978 m. draugiškumo sutartį. Iš tikro jie atvežė.

Šiuo metu sovietai Afganistane turi apie 115,000 kariuomenės. Tai nedaug kraštui, kuris JT apskaičiavimu 1960 m. turėjo 20 milijonų gyventojų. Reikia tačiau atsiminti, kad 3-4 milijonai afganų pabėgo į Pakistaną ir iš dalies Iraną. Paskutiniu metu sovietai pradėjo naikinti kaimus, kuriuose veikia ar veikė partizanai. Žmonių ir turto nuostoliai labai dideli. Užtat liko tik laiko klausimas, kada sovietai visą kraštą paims savo ar savo patikėtinių iš afganų tarpo kontrolėn. Miestus jie jau keli metai kontroliuoja.

WANTED
JOURNEYMEN PRESSMEN
Medium size, high quality sheet fed printing company has immediate openings for journeymen pressmen. 5-10 years experience required preferably on a Komori press.
PROGRESSIVE PRINTING CO.
4505 LEXINGTON AVE.
JACKSONVILLE, FLA. 32210
904-388-0746
(45-51)

INSPECTION

So. Jersey manufacturer seeks experienced inspector or manufacturer & purchased parts. Familiarity w/all shop practices (I.E.) foundry, machining, grinding, finishing, gearing, heat treating & molding a necessity. Knowledge of federal, tech. society, & military specifications & standards helpful. Full time position with benefits.
609-456-2511.
(45-51)

TAUPLYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

St. Anthony
Savings & Loan Association

1447 South 49th Court • Cicero Illinois 60650

10 South 660 Route 83 (At 92nd St.).
Willowbrook, Ill. 60521

Phones: Chicago: (312) 242-4395

Cicero: (312) 656-6330

Willowbrook: (312) 789-0777

FSLK

JOSEPH F. GRIBAUSKAS
EXECUTIVE SECRETARY

Dennis N. Gribauskas
Senior Vice-President/
Willowbrook Manager

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri. 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)POSTMASTER: Send address changes to DIRVA,
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103.Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly
by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscrip-
tion per year \$17.00. Single copy 35 cents.Prenumerata metams \$17.00, pusei metų \$9.00 • Atskiro nu-
merio kaina 35 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais
ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomone • Nespaus-
dinti straipsniai gražinami tik autoriams prašant • Už skelbimų
turinį ir kalbą redakcija neatsako.

DIRVAI ŽENGIANT Į 70-tuosius METUS

Pirmojo pasaulinio karo išvakarėse pagyvėjo ir Amerikos lietuvių veikla, pasigirdo balsų, ieškančių artimesnio ryšio su palikta tėvyne. Rusiją nusiaubusi 1905-jų metų revoliucija, suteikė kai kurių lengvatų pavergtoms tautoms, bet sustiprėjus reakcijai, ir vėl pradėta persekioti veikėjus. Aktyvieji vadai, nenorėdami būti ištremti į Sibiro priverčiamojo darbo stovyklas ar uždaryti į kalėjimus, pasitraukė į užsienį ir dauguma prieglobstį susirado Amerikoje. Lietuvių kultūrinis, visuomeninis ir politinis gyvenimas pagyvėjo, kūrėsi lietuvių organizacijos, pradėti leisti ar sutvirtinti jau ėję lietuviški laikraščiai.

Prasidėjęs karas ir lietuviams bei Lietuvai davė naujų vilčių atstatyti savo valstybinę nepriklausomybę. Lietuviai pabėgėliai, atsidarę Rusijos gilumoje, o ir dalis likusiųjų, dėl vokiečių sunkios okupacijos, buvo reikalingi visokeriopos pagalbos. Kūrėsi šalpos komitetai Lietuvoje ir Amerikoje. Lietuviams informuoti buvo leidžiami laikraščiai, šaukiami suvažiavimai, konferencijos, ieškoma bendros suderintos veiklos Lietuvos atstatymo klausimais.

Taip, 1915 metais kelių ryžtingų vyrų pastangomis Clevelande gimė tautinės minties savaitraštis DIRVA, nors pirmaisiais metais buvo leidžiama SANTALKOS vardu. Nors Dirvai leisti buvo sudaryta bendrovė — Ohio Lithuanian Publishing Co., bet visą finansinę atsakomybę nešdavo redaktoriai. Ilgiausiai išbuvo Kazys S. Karpis (1918-1948 m.), kuris tolimesnį Dirvos redagavimą ir leidimą perleido naujesiems ateiviams.

1952 metais Dirvai leisti buvo įkurta Amerikos lietuvių spaudos ir radijo bendrovė VILTIS, kuri ir šiandieną tebeveikia. Iniciatoriai, Juozui Bačiūnui

remiant, surinko kapitalą ir sudarė finansinį pagrindą tolimesniam Dirvos leidimui. Vilties draugijos nariai, suvažiavimų metu išrenka nustatyto skaičiaus valdybą, kuri rūpinasi finansiniais reikalais, atpa-laiduodama redaktorių nuo piniginių rūpesčių. Teoretiškai labai gražiai skamba, bet praktiškai taip nėra. Redaktorius būdamas ir Vilties draugijos reikalų vedėju, yra susietas su finansiniais reikalais ir leidimo rūpesčiais.

Prieš trisdešimt metų sukeltas kapitalas pamažu ištirpo, nes leidimo kaštai nuolat augo. Didžiosios infliacijos metu, labai iškilo medžiagų bei patarnavimų kainos ir Dirvos leidimas žymiai pabrango. Prenumeratos mokestis, pridedamos aukos, skelbimai ir kitos pajamos nepajėgia padengti išlaidų. Dirva, kaip ir visa lietuviškoji spauda, pergyvena finansinę krizę ir jos leidėjai ieško būdų iš šių sunkumų išbristi.

Pastarajame Amerikos lietuvių tautinės sąjungos seime ir Vilties draugijos narių susirinkime Dirvos leidimo klausimas buvo svarstomas ir naujosios valdyboms pavesta paieškoti būdų svarbiu finansiniam klausimui išspręsti. Abiejų organizacijų vadovybės, dalyvaujant ir redaktoriui, buvo susirinkusios bendro posėdžio 1984. VIII. 4 d. Beverly Shores, Ind. ir sutarė sudaryti plačios apimties komitetą Dirvos 70 metų sukakčiai paminėti ir finansams telkti. Bendru sutarimu, komitetą sudaryti sutiko Amerikos lietuvių tautinės sąjungos valdybos pirm. dr. Leonas Kriaučeliūnas. Pagrindinis minėjimo komitetas veiks Chicagoje, o pagal esamas sąlygas, bus sudaromi ir vietiniai komitetai.

Pagrindiniai Dirvos 70 metų sukakties minėjimai įvyks Chicagoje. Minėjimas pradedamas žinomos so-

(Atkelta iš 1 psl.)

imigracijos kvotų padidinimą pabėgėliams. Kai 1942 m. Amerika pasiekė pirmosios žinios apie žydų žudynes Lenkijoje, spauda jas ignoravo, daug kas nenorėjo tikėti, o tie kurie tikėjo manė, kad niekuo negali padėti nepasibaigus karui. Ypatingai krikščionių Bažnyčios tas žinias sutiko abejingai, lyg nuduodamos, kad tai ne jų reikalas. Tik 1943 m. D. Britanijos žydams spaudžiant buvo sušaukta Bermudoje JAV-D.Britanijos konferencija, kurioje buvo nutarta atgaivinti dar prieš karą sudarytą specialią tarptautinę agentūrą rūpintis pabėgėliais, bet praktiškai ji mažai ką nuveikė. Konferencijos dalyviai buvo daugiau susirūpinę, kas būtų, jei vokiečiai staiga sulaukytų žydų naikinimą, bet juos ištremtų. Nei britų Foreign Office, nei JAV Valstybės Datas nenorėjo masinės žydų imigracijos.

Nuotaikas šiame krašte parodo faktas, kad kai E. Roseveltienės rūpesčiu buvo duotas leidimas 5,000 žydų vaikams iš Prancūzijos įvažiuoti į JAV, JAV konsulai Ispanijoje ir Portugalijoje taip lėtai dirbo, kad tuo pasinaudojo tik 125 vaikai.

Idomu, kad Amerikos žydai bijojo garsiau rūpintis savo tautiečių Europoje likimu, prisibijodami, kad tai galėtų sukelti anti-semitizmą šiame krašte. Europos žydų likimu sielojosi tik Iždo Sekretorius Henry Morgenthau, tuo tarpu abejingo žydų likimui prezidento Rooseveltto patarėjas žydų reikalams Samuel Rosen man nepatėrė daryti ko nors,

listės Reginos Rūtos Žymantaitės-Peters koncertu, įvykstančiu š. m. vasario 24 d. Jaunimo centro didžiojoje salėje. Koncerto ruošia rūpinasi energingoji visuomenininkė, didžioji Jaunimo centro talkininkė moterų klubo pirmininkė Salomėja Endrijonienė su gausiu talkininkų būriu. Po koncerto su viešnia soliste pabendravimas įvyks kavinėje. Bilietai gaunami Vaznelių prekyboje, 2501 West 71st Street, Chicago, Ill. 60629.

Vilties draugijos — Dirvos leidimo finansiniam pagrindui sudaryti, komitetas numato suruošti pokylius vakarienes, platinti laimėjimo bilietėlius ir rinkti aukas. Visa lietuviškoji visuomenė prašoma atsiliepti į komiteto laišką ir atsiųsti savo auką bei paimiti dovanų laimėjimo knygučių. Esame ekonomiškai pajėgūs ir sugebame įvykdyti didelius projektus, tad nelikime abejingi ir šiam prašymui, nes tik laikraščiai palaiko gyvybę ir ryšį tarp išsimėčiusių po visą pasaulį lietuvių.

A. Juodvalkis

NEJAUTRUMAS KITIEMS

kas atrodytų išskirtinu rūpini-musi žydais.

Žydams buvo galima kiek daugiau padėti, kai subyrėjo vokiečių Rytų frontas, o amerikiečiai žygiavo iš Vakarų. Jie pagreitino savo spartą, kad išgelbėtų Lippizaner veislės žirgyną Čekoslovakijoje, bet nesiskubino į koncentracijos lagerius.

Iš kitų šaltinių čia verta paminėti ir britų laikyseną. Apie žydų naikinimą Lenkijoje jie sužinojo iš Lenkijos egzilinės vyriausybės kurjerio Jan Nowak, kuris net rizikavo savo gyvybe, nuėjęs į žydų stovyklas, kad savo akimis patikrinti gandus. Grįžęs jis parašė smulkų raportą, bet - kai po trisdešimt metų jis galėjo patikrinti archyvus - jis savo raportų nerado. Gera, kad dar liko jų nuorašai Lenkijos egzilinės vyriausybės archyvuose. Tai jis teigia savo knygoje 'Courier from Warsaw' (Wayne State University Press, 1982), kuriai įvadą parašė Zbigniew Brzezinski. Knygoje Nowak spėja, kad žinios apie žydų naikinimą Lenkijoje britų vyriausybę spaudė Pa-lestiną atidaryti žydų emigracijai, kas sugadintų jos santykius su arabais. Idomu, kad tais pačiais sumetimais Molotovas, karui einant prie galo, pasisakė už Izraelio valstybės įkūrimą, nors Stalinas, ir jis pats, pritarė Hitlerio antisemitizmui: kiekvienas vokiečių karys, sulaukęs namie žydų 'klausimo sprendimui', buvo tuo pačiu sulaukęs ir nuo pasiuntimo į Rytų frontą ...

D.S. Wyman savo knygos įžangos gale klausia, ar negali tas pats pasikartoti ir dabar? Jis pats, tik akyliau pasidairęs, galėtų rasti atsakymą. Ar neišdavė amerikiečiai ir britai apie 2 milijonus jų buvusių

pavaldinių iš savo okupacinių zonų sovietams? Ar ne panašiai pasielgė švedai? Kas gi vyko Cambodijoje, ar ne tikras Holokaustas? Pagaliau kas atsitiko Palestinos pabėgėlių stovyklose, Izraeliui isiveržus į Libaną? Zinia, gal ne visur tokiu mastu ir taip skrupulingai kaip pas vokiečius, bet principas buvo tas pats.

Net N.Y. Times, minėdamas penkių metų sovietų žudymą Afganistane, piktinasi, kad niekas Londone nedemonstravo prieš ten besilankanti Gorbačevą su plakatais: 'kiek tu nužudei vaikų šiandien?', kaip kad buvo sutinkami JAV reprezentantai Vietnamo karo metu. Faktinai, visam pasauliui matant, išžudoma visa afganų tauta. Ir kokia reakcija? JAV siunčia supirktus užsienio sovietų ginklus, bet savo - moderniškesnių ir veiksmingesnių - neduoda, kad sovietai negalėtų 'prisikabinti' ...

Tiesa, per paskutinius rinkimus prezidentui buvo prikišamas jo tariamas 'nejautrumas' savo krašto vargšams, bet tarptautinėje politikoje dar vadovaujamasi apskaičiavimu, o ne jausmais persekiojamiems. Sotus alkano neužjaučia ...

WANTED
EXPERIENCED PRESSMAN
Medium sized commercial printing company in Denver seeking a qualified pressman for chief 17-2 color an Harris 25 single color. Steady work & benefits.
For more information call or write:
303-344-9995
CHAMBERS PRINTING INC.
15270 E. 6TH AVE.
AURORA, COLORADO 80011
(45-51)

STEEL SHOP HELP
Steel shop looking for individuals with exp in steel work. Must be exp'd with good attitude and willing to learn. Openings for Shop Foreman/w, Genl Mechanic, Welders & Burners (with tools) and Helpers. Exc pay & benefits. For appointment 201-752-4414.

Puikiausius kailius rasite

Chicagoje pas vienintelį lietuvių kailininką

NORMANĄ BURŠTEINĄ

185 N. WABASH AVE. CHICAGO, ILL. 60601

Tel. krautuvės (312) 263-5826; namų (312) 677-8489.

KULTŪRINIAI IŠPŪDŽIAI IŠ KALIFORNIJOS

BR. KVIKLIO "LIETUVOS BAŽNYČIŲ" PAMINĖJIMAS IR PARODA

Bronius Kviklys — visą amžių veiklus skautas, žurnalistas, lietuvis kultūrininkas "par excellence"... Kadangi jis tik d a r o g e r u s d a r b u s lietuvių bei, neturėdamas laiko nei pagalvoti apie kokį pelną ar sau garbę... Rūpindamasis Lietuvos istoriniais-kultūriniais dalykais, jis renka visokias lietuviškas v e r t y b e s: senas knygeles, rankraščius, istorinius medalius, nuotraukas ir t.t. Surinkęs nelaiko vien sau, o važinėdamas po lietuviškus telkinius, visa tai parodo tautiečiams. Tokią savo surinktų kultūrinių vertybių parodą jis atvežė praeitą rudenį ir į Los Angeles. Ta proga buvo ir gražus parengimas: jo vėliausių raštų — "Lietuvos Bažnyčių", trijų didelių tomų, pristatymas (Kauno, Vilkaviškio ir Telšių vyskupijų). Tuoj po jo apsilankymo pasirodė ir ketvirtasis "Lietuvos Bažnyčių" tomas — "Panevėžio vyskupija", kuris gali būti puikia dovana Kalėdoms bei Naujiems Metams — lietuvių kultūra besidomintiems artimiesiems. Šį gražų parengimą suruošė Los Angeles Skautų Akademikų sąjūdis.

★

Keturi losangeliečiai skautininkai, — irgi rudeniniu

parengimu Tautiniuose namuose, suruoštu daugiausiai skautininko Mykolo Naujokaičio iniciatyva bei rūpesčiu, — buvo paminėti ir gražiai pagerbti. Šio kultūrinio parengimo idėja: nepamiršti tų žmonių, kurie beveik visą gyvenimą sielosi ir plušo kitų, ypač ilnimo, labui. Paminėti ilgiausiai skautybėje besidarbuoją, aukščiausio laipsnio šioj organizacijoje pasiekę — V. Sviderskas, V. Varnas, Vl. Pažiūra ir Valė Chrolauskaitė-Barmienė.

V. Sviderskas — skautininkas, kuris čia išimtinai dirba su mažaisiais ir paauguliais, gražiai juos globodamas, mokydamas, daug laiko jiems skirdamas.

Valentinas Varnas — skautininkas, su ypatingu dėmesiu mūsų kalbai ir spaudai. Jis — vienas iš "Krivulės" redaktorių ir leidėjų (Vyt. Vidugiris — vyr. leid.). V. Varnas — pats spaudos mėgėjas ir šiai sričiai daug savo laiko skiria.

Vladas Pažiūra — skautininkas, baltininkas, Lituanistinės mokyklos Los Angelės'e daug metų vedėjas... Jo titulus ir darbus suminėti, — reiktų labai ilgo pergamento... Tai irgi jaunimo (bei vargdienių) draugas ir kantrus, jo žmonai Alfai padedant, darbuotojas.

Valė Barmienė — skautininkė, su jaunimo dirbusi

virš 60 metų, o pati — amžinai jauna, nes (vyrui Kazui padedant) nebijo lietuvių nei vėjų — lankant ligonius ar šiaip guodžiant vargė, įkliuvusius tautiečius. Ji viena iš labiausiai veiklių ir pasižymėjusių skaučių Lietuvoje, ypač kai veikė su "Laumėmis", gabių skaučių vienetu (1931 m. pastatė "Eglę žalčių karalienę"). Valės ir šeima — skautiškai veiklai: duktė Dalia Sodeikienė ir dukraitė Angelytė — labai veiklios ir sumanios skautės.

★

"Onos veidas" — tai Los Angeles Dramos sambūrio naujas pastatymas, su naujo režisieriaus — Petro Maželio — meniniu paruošimu; veikalo autorius — dramaturgas Algirdas Landsbergis. Verti n i m ū spaudoje nestigo, tai tik norisi trumpai tą įvykį prisiminti.

Los Angeles Dramos sambūris, bene, pats ištvermingiausias išeivijoje; ištikimi jo rėmėjai: Ema ir Vincas Dovydaičiai, Gražina ir Juozas Raibiai, Algis ir Angelė Raulinaičiai, Irena ir Vytautas Tamošaičiai, iš jaunųjų — Rasa ir Saulius Matai; žinoma, ir daugelis kitų. Sambūris džiaugiasi Petro Maželio, naujo režisieriaus atvykimu į Kaliforniją. Losangeliečiai mėgsta lietuviškąjį teatrą, su dėmesiu vis laukia naujų pastatymų. Prisirinko pilna salė, atidžiau stebėjo vaidintojus, nors ši komedija buvo keistai reklamuojama: "apyjuodė, su properšomis"... Taip ir liko neaišku — kodėl... Komedija — įdomios tematikos; nors labai nepajuokino, bet buvo įdomu sekti: visi aktoriai savo vaidmenis atliko gerai. Kai kur buvo gera dozė šaržo, — tai, turbūt, režisieriaus vadovavimo linkmė... Dekoracijos ir kostiumai — taip pat režisieriaus Maželio; realu, paprasta, bet suprantama ir tinkama veikalo idėjai. Pritaikyta muzika ir garsų efektai — Vl. Gylio, — viskas gerai, išskyrus per daug pabrėžtą lėktuvo, vėliau — "tualetu" urzgimą... Natūrali Ona (Viltis Jatulienė), išraiškos Ona — mergytė (V. Kiškelytė), Ofelija (R. Vitkienė); kitoks nei visada Saulius Matas — Ofelijos vyro vaidmeny; visose rolėse geras V. Kiškis, jaunatviškai išradinga

Onos duktė Ramunė (Rasa Matienė), įtikinantis sovietinis muitininkas (Vincas Dovydaitis), santūri ir tikra teta-globėja (Ema Dovydaitienė).

Režisierius ir aktoriai davė maksimumą, kas pagal šią komediją ir šiomis sąlygomis galima buvo duoti. Losangeliečiai Dramos sam-

Iš vaidinimo "Onos veidas" — V. Jatulienė ir R. Vitkienė. P. Malėtos nuotr.

būrį ir jo pasirodymus visada mėgsta.

★

Rašytojas Česlovas Grincevičius, pakviestas Fronto Bičiulių į jo kūrybos vakarą, maloniai nustebino kaliforniečius ir savo idiliška beletristika, ir įtaigiu kūrinių paskaitymu. Daugybės novelių, romano, vaikų literatūros autorius ("Vidurnakčio vargonai", "Vyskupo sodas", "Geroji vasara", "Vyskupo katinas"...), reikšmingas išeivijos kultūrininkas, daugelio leidinių redaktorius, bet labai kuklus žmogus, — Česlovas Grincevičius pradžioje vakaro, atrodė, bus kuklus ir tylus skaitytojas; bet vėliau, susidisciplinavęs publiką ramiu ir taikliu skaitymu, maloniai nuteikė klausytojus, ir visi išgyveno su autorium anas dienas Lietuvoje bei pasigrožėjo vaizdžiai ir su lengvu humoru nupieštais anų laikų kukliais kaimų ir miestelių žmonėmis — charakteriais.

Petras Maželis, aktorius bei rezisierius, vaizdžiai,

bet nepervaidintai, paskaitė Č. Grincevičiaus "Velykų dovanėlę".

Rūta Kleva Vidžiūnienė ir Pranas Visvydas paskaitė savo kūrybos. Literatūros vakaras (XII. 1 d.) buvo graži kultūrinė atgaiva. A. R.

KNYGOS TIKROJI LIETUVA PRISTATYMAS

Los Angeles Juozo Daumanto šaulių kuopa sausio 20 d., tuoj po sumos, 12 val. šv. Kazimiero parapijos salėje ruošia knygos TIKROJI LIETUVA pristatymą. Tą istorinį veiklą parašė Algirdas Gustaitis, kuris yra Daumanto šaulių kuopos narys. Knygą išleido Lietuvos šaulių Sąjunga Tremtyje.

Pagrindiniu kalbėtoju bus rašytojas garbės šaulys Jurgis Gliuda. Pagerbime dalyvaus Lietuvos konsulas Vytautas Čekanauskas. Pristatymą praves Juozas Ruokis. Bus galima įsigyti minėtą knygą su autoriaus parašu. Taip pat istorinius Lietuvos žemėlapius, graviūras, bei Lietuvos miestų herbus. Pristatymo pabaigoje žodį tars autorius. Bus vaisės. Įėjimas nemokamas.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

GAGE MAKERS TOOL MAKERS SURFACE GRINDERS BRIDGEPORT

1st and 2nd Shift

Must be first class; excellent fringe package. These are permanent positions.

Apply:

A. G. DAVIS GAGE & ENGINEERING
21435 Dequindre, Hazel Park
Mich.

An Equal Opportunity Employer M/F

ELECTRICIAN (MAINTENANCE)

LAYOUT, INSTALL AND MAINTAIN A VARIETY OF ELECTRICAL EQUIPMENT SUCH AS MOTORS, STARTERS, CRANES, HOISTS, PUMPS, ETC TROUBLE SHOOT PROBLEMS UTILIZING WIRING DIAGRAMS AND SCHEMATICS. MUST ALSO BE FAMILIAR WITH AND CAPABLE OF PERFORMING NECESSARY PLUMBING, WELDING AND OTHER SKILLS ASSOCIATED WITH MAINTENANCE OF MACHINERY, EQUIPMENT AND BUILDINGS.

FULL TIME, EXCELLENT STARTING SALARY, FULL PAID FAMILY PLAN MEDICAL AND PROFIT SHARING. CONTACT JOSEPH URQUHART BETWEEN 9 AM — 3 PM.

617-389-8440

DUNCAN INDUSTRIES

69 NORMAN STREET

EVERETT, MASS. 02149

EQUAL OPPORTUNITY EMPLOYER

(49-1)

FORGE DIE SINKERS

A large & fast growing tool & die job shop, in the South East, has an opening for a person that is experienced in the repair and making of forge dies for small hand tools. Top wages for top qualified person. Also a good benefit program.

UNITED TOOL & DIE, INC.

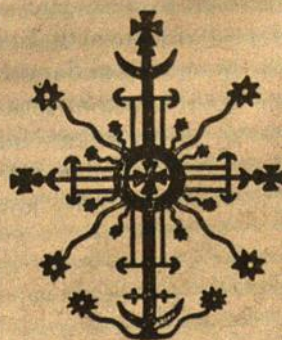
P.O. BOX 5227

West Columbia, SC 29171

803-796-8850

Equal Opportunity Employer

(45-50)

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

KŪRYBA IR MOKSLAS

Juozas Lingys - gyvenimas skirtas lietuviškam šokiui

Liudas Sagys

"Aš myliu savo gimtą kraštą ir stengiuosi jį bent šokiais garsinti", 1977 metais rašė įžymiausias mūsų lietuviškų sceninių (tautinių) šokių kūrėjas prof. Juozas Lingys. 1984 metais gruodžio 16-tą ši mylinti širdis paliko amžinai tą gimtą kraštą, šokiais, rateliais išgarsintą. Juozas Lingys mirė Vilniuje. Palaidotas Antakalnio kapinėse. Sausio 1-mą jam būtų suėję 66 metai. J. Lingio talentas, nepaliaujamas viso gyvenimo darbas išvystė lietuvišką šokį į savaimingą choreografinio meno šaką.

Vaikystę Juozas leido Gyliškių kaime, šakių apskrityje. Šeimoje augo keturi vaikai. Jam būnant 7-nerių metų mirė tėvas. Vyresnei seseriai padedant Juozas 1938 metais, baigęs šakių "Žiburio" gimnaziją, pradėjo Vytauto Didžiojo universitete Kaune lietuvių ir prancūzų kalbų studijas, kurias vėliau tęsė Vilniuje. 1941 metais spalio mėnesyje įstojo į Lietuvos liaudies ansamblį šokėju ir dainininku. Įstojimas ansamblin J. Lingio gyvenime buvo lemiamas žingsnis, pradėjęs

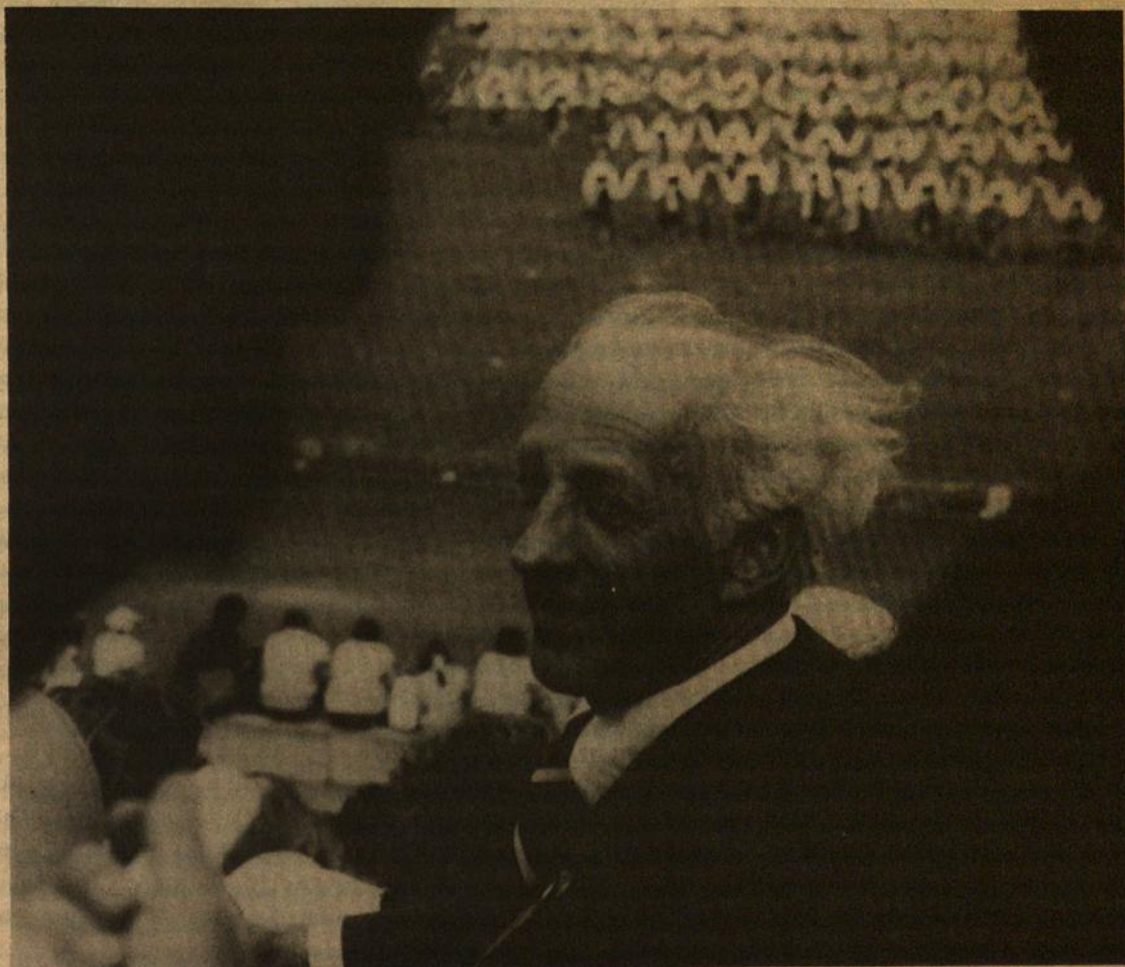
jo lietuviškų šokių kūrybos žemišką kelionę.

Su pirmaisiais savo šokiais J. Lingys pasirodė 1943 metais, tik virš metų pabuvojęs ansamblyje šokėju. Jo pavardė, kaip šokių mokytojo, yra įrašyta, šalia K. Marijošienės, G. Veličkos "Šienapiūtės" pastatymo programoje. 1948 metais, J. Lingiui jau esant "Lietuvos" ansamblio šokių grupės vyr. vadovu, išėjo "Lietuvių liaudies šokiai", jo pirmoji knyga. Šioje knygoje pats naujausias šokis, šoktas ir pirmoje šokių šventėje Chicagoje — Sadutė. 1952 metais — "Lietuvių liaudies šokiai" antroji knyga. Vėliau trečioji. Ir taip metai po metų nauji šokiai, žaidimai, rateliai, naujos jo kūrybos knygos, kurių paskutinioji "Lietuviškų šokių pynė" buvo išspausdinta 1980 metais. Bendras jo kūrybos kraitis rateliais, žaidimais, choreografiniais vaizdeliais, šokiais filmams, dramos pastatymams ir kitiems sceniniams renginiams siekia virš 170 savaimingų kūrinių. J. Lingio šokiai, kaip Aštuntoj, Audėjėlė, Sadutė, Gaidys, Pakeltkojis, Jieva-

ro tiltas, Kupolinis ir eilė kitų, įeina į lietuvių choreografijos aukso fondą ir yra šokami veik visame pasaulyje lietuviško jaunimo grupių pasirodymuose, mairinėse šokių šventėse. Šeši J. Lingio šokiai buvo atlikti 7-oje šokių šventėje Clevelande ir eilė kitų jo šokių praėjusiose šventėse Chicagoje.

Šalia kūrybinės, pedagoginės, visuomeninės veiklos J. Lingys užsiėmė grynai moksliniu darbu, ieškodamas lietuviškų šokių ištakų. Šis darbas yra sutelktas keturiuose enciklopedinio pobūdžio knygėse — "Sceninis lietuvių šokis". Knygoje yra surinkta apie daugelį šokių, žaidimų, ratelių šiuo metu žinoma senovinė medžiaga, kuria remiantis buvo ruošiamos sceninės kompozicijos.

1978 metais Juozui Lingiui buvo suteiktas Klaipėdos konservatorijos, choreografijos katedros profesoriaus vardas.

A. A. Juozas Lingys

J. Lingys savo džiaugsmo ir skausmo pilnas kūrybos dienas jau baigė. Grįžo Lietuvos žemėn. Bet jo su meile išnešiotas ir mums atiduotas lietuviškas šokis jaunimo rateliuose gyvens

ir toliau. Kitos rankos sudės ir naujus šokius, suks ratelius, bet man, jo kartos asmeniui, lietuviškų sceninių šokių kūrybos bare, pirmasis ir visados liks Juozas Lingys.

PADĖKA

Visiems, kurie pareiškė mums užuojautą laiškais, spaudoje ar žodžiu dėl mūsų mylimo brolio A. † A.

STASIO ČIURLIONIO mirties, nuoširdžiai dėkojame.

Kun. Baliui Ivanauskui ir kun. Vytautui Pikturnai dėkojame už šv. mišias, atnašautas už vėlionio sielą.

A. † A. Stasys Čiurlionis mirė po ilgos ir sunkios ligos, ir buvo palaidotas 1984 lapkričio 13 Eigulių kapinėse, Kauno rajone, Lietuvoje.

Seserys!

Katryna Martuvienė (JAV)

ir

Aldona Narušienė (Australijoje)

Viktoro Liaukaus skulptūra "Eglė Žalčių karalienė".

**AMBER
STUDIOS, Inc.**

**Didelis pasirinkimas dovanoms
įvairių meno darbų.**

Galerija atidaryta kiekvieną dieną, išskyrus trečiadienius

**505 East 185 Street,
CLEVELAND, Ohio 44119**

Tel. (216) 531-3500

Rytų Europos unija

Per keturiasdešimt metų lietuviškoje periodikoje Vakaruose randame pasiskaidymų, svarstymų, pasiūlymų ir fantazijų dėl būsimosios laisvos Europos ateities. Buvusių ir esamų įvykių perspektyvoje, daugelis mano, kad Rytų Europa prieš savo galinguosius kaimynus ir jų grobuoniškus tikslus galėtų atsilaikyti tik sudariusi tvirtą Rytų Europos valstybių, buvusių, esamų ir būsimų, uniją.

Kokia toji unija būtų? Daugumai atrodo, kad vien tik rytinio Pabaltijo valstybių (Suomijos, Estijos, Latvijos, Lietuvos) gal ir nepakaktų. Grubiai tariant, tai būtų nedaugiau kaip 10 milijonų gyventojų sąjunga. Sudaryti efektyvų kumštį milijoniniam kaimynų gyventojų skaičiui (apie 300 milijonų) reikėtų gal kiek daugiau. Ir čia jau kryptame į tokią uniją, kurioje įeitų ir Lenkija (36 mil.) ir prisikėlusioje Ukraina (apie 30 mil.) sudarydama apie 75 milijonų gyventojų buferinę valstybę.

Unijos idėja, bent lietuviams, nėra nei nauja nei pateisinusi savo egzistenciją praeityje. Visi gerai prisimename 1569 m. Liublino Unią, po kurios Lietuvos vardas, net kaip Didžiosios Kunigaikštystės, išnyko iš istorinių vadovėlių ir internacionalinių istorinių leidinių bei žemėlapių. Sunkiai mums sekasi įrodyti pasauliui, netgi išleidus veikalą "Lithuania 700 Years", kad mes visada buvome dideli ir garsūs. Daugumas duoda mums "kreditą" tik iki Liublino Unijos.

1983 m. amerikiečių leidyklos Random House, N. Y. buvo išleista žinomo amerikiečio, daugiau istorinių-dokumentinių romanų, novelių rašytojo, James A. Michener knyga POLAND. Didelė tai ir įdomi knyga — dokumentinis romanas, net 556 smulkaus šrifto puslapių, apimanti Lenkijos ir jos žmonių gyvenimą nuo dvyliktojo šimtmečio iki dabartinės, mūsų dienų, socialistinės Lenkijos laikų.

Paveiksluotai ir gabiai aprašomi Lenkijos kaimynai iš Rytų, Vakarų, Šiaurės ir Pietų, istorijos bėgyje, herojiškos lenkų (kai kurios ir lietuvių — žalgirio mūšis) kovos su totoriais turkais, kryžiuočių Ordinui, vengrais, švedais ir rusais, kurių generolų Tučačevskio ir Semion Budenny armijos buvusios lenkų sutriuškintos, tuo apgimant Europą nuo komunistų ekspansijos į Vakarus(?)

Vaizdingas ir "Aukso Taikos ar Laisvės" laikotarpis, kuris, Lenkijos magnatų ir bajorų savivaliavimo ir anarchijos pasėkoje, privedė prie galutinio Lenki-

jos (taip pat ir Lietuvos) pasidalinimo tarp austrų, rusų ir prūsų (vokiečių). Išryškintas socialinės nelygybės klausimas tuometinėje Lenkijoje, didikų ir bajorų plėšikavimai ir praturtėjimai vargstančių valstiečių ir neprivilegiuotų miestiečių sąskaitai, jų suklemti milžiniški turtai ir meno vertybės ištaiginguose, architektūrinės pažibos, rūmuose ir pilyse, aukštojo luomo papročiai, pramogos etc. Retkarčiais įpinama ir, gana objektyvi, ir Lietuvos didikų ir kunigaikščių istorija (Jogaila, Vytautas, Radvilai).

Aprašomi klaidūs vaizdai, nacinės okupacijos lenkų žydų pasibaisėtinas genocidas, viename iš didžiausių Lenkijos koncentracijos lagerių Majdanek, tautos rezistencija — partizanai ir pogrindis ir įvykiai sovietams išstūmus vokiečius. Įdomu, kad tame laikotarpyje Lenkijoje, kaip ir Lietuvoje, atsirado fanatiškų lenkų-komunistų, net buvusių kacetininkų (Tytus Chalubinski), kurie ir herojiškus nacių laikų partizanus išdavė sovietinei valdžiai tolimesnėms kančioms, nes jie nepritarė Lenkijos sukomunistinimui (Jan Buk, Szymon Bukowski ir jo Biruta). Knyga baigiama jau knygos pradžioje pradetu dialogu centrinės komunistų valdžios su ūkinių atstovais apie ūkinių pageidaujamą, žemdirbių unijos (Lech Walesos pavyzdžiu) steigimo neįvykdymą, nenorint išeiti iš komunistinės sąrangos ideologinių ribų.

Pats autorius, nemokėdamas lenkų kalbos, sakosi, kad lenkų intelektualų ir vertėjų pagalba ir asmeniškai iniciatyva (laisvai važinėjant po Lenkiją po knygoje aprašomas vietas), renkant medžiagą iš likusių istorinių šaltinių, jam pavykę užfiksuoti daug tikrų — autentiškų įvykių, kuriuos, skyrelyje EXPLANATION, atskiria nuo romano pagražinimui sukurtų funkcijų.

Mane suintrigavo vienas knygos skyrelių, kur kalbama apie 1920 metais vykusius pasitarimus dėl Lietuvos, Lenkijos ir Ukrainos tautų ar valstybių unijos atgaivinimo. Nesu istorikas ir man šis įvykis buvo naujiena. Būtų įdomi mūsų istorikų interpretacija, ypač kad ir lietuviškoje spaudoje (AKIRAČIAI — Trumpa) buvo jau aprašyta keletą fragmentų, atrodo, knygą perskačiusių asmenų (apie Jogailos apgailėtiną fiziologiją).

1920 metai. Ponios Bukowski (milijonieriaus amerikiečio Trilling dukters

Marjorie, ištekėjusios už lenkų bajoro Viktoro Bukowski) ištaiginguose rūmuose vyksta puota, į kurią atvyko ir naujai prisikėlusios Lenkijos ministeris pirmininkas Paderewski, pasaulinio garso pianistas, kuriam grafas Lubonskis pristato jo atsikviestus svečius: Vytautą Jurgelą — profesorį iš Vilniaus, lietuvių delegacijos vadą ir Taras Vondrachuk'ą — turtinę ūkininką iš Kijevo apylinkės — ukrainiečių delegacijos vadą. Padarewskis, nors ir kviestas, bet, turbūt, negalvodamas ilgai išsilaikyti savo poste, pasitarimuose dalyvauti atsisako, pasirinkdamas geriau ponios Bukowski kompaniją — salone, prie išgėrimų.

Pasitarimuose dalyvauja: grafas A. Lubonski, bajoras V. Bukowski ir abiejų delegacijų vadovai. Pasitarimas trunka iki trečios valandos ryto.

Pasitarimą pradeda Taras Vondrachuk, kurio senelis buvo Dniepro kazokas sukilime prieš carą.

Vondrachuk: "Mes turėtume galvoti, grafe Lubonski, kad jūs, lenkai, norite kalbėti apie būsimą mūsų žemių uniją su Lenkija tik todėl, kad jūsų magnatai galėtų per teismus atgauti savo dvarus ir valdyti juos valdėte praeityje. Unija būtų viskas Lenkijai — nieko Ukrainai. Ir tai būtų taip pat **nieko** Lenkijos valstiečiams, bet viskas jums — magnatams."

Lubonskis: "Ar jūs manote, kad per tuos 300 metų **nieko** neišmokome?"

Į tai abu Lietuvos ir Ukrainos delegatai atsakė: "Taip mes iš tikrųjų ir manome". Artėjant prie vidurnakčio Vytautas Jurgela, šviesaus proto asmuo, studijavęs net du metus Vokietijoje, išsitraukė iš kišenės gabaliuką popieriaus ir paklausė: "Jūs, tikriausiai, grafe Lubonski, pažįstate savo tautietį žemvaldį Gustav Prazmovski? Vilniuje — tėsė Jurgela — mes turėjome progos išgirsti keletą jo minčių liečiančių žmones, kurių jis nerespektuodavo, atsietit mus — lietuvius. Štai aš turiu ištrauką iš jo kalbos, kurioje jis buvo ypač užgaulus. Jis pasakė "kaip draugai (lietuvių) — išdavikiški, kaip priešai — nuodingi. Galį padaryti viską, nepatikimi niekam. Naudoję žodžius paslėpti tiesą ir tiesą paslėpti teisingumą. Pavydūs visiems, kurie padaro geriau. Žiaurūs, kaip ponai, bailūs, kaip pavaldiniai. Mėgsta nuosavybę, bet neapkenčia dirbti dėl jos. Blogiausia iš visų: jų smulkus, suktas veidas ir siauros, įtartinės akys nuolat išduo-

da jų paslėptą vidaus pyktį. Šitokių žmonių reikia vengti, dėl to, kad jais niekuomet negalima pasitikėti." Ar jūs manote, ponas grafe, — vėl paklausė Jurgela — kad mes, lietuviai, galime patikėti saugumą žmonėms, kaip jis?"

Lubonskis: "Ar jūs ir mane charakterizujete šitomis frazėmis?"

Jurgela: "Jūs esate austras, nebe lenkas." (Po trečiojo Lenkijos padalinimo, grafi Lubonskiai pateko į Austrijos sektorių, kur grafas Andrius Lubonskis buvo atsiekęs net tautybių ministerio titulą Austro-Vengrijos imperatoriaus Pranz Josef herarchijoje).

Taras Vondrachuk irgi parėmė Jurgelą: "Grafe, ar jūs prisimenate prievaizdą, kuris administravo jūsų dvarus į rytus nuo Lwovo, pavarde Szykowski? Tai buvo baisus tyronas! Baisėnis negu Vytautas kad aprašė! Ir jis buvo jūsų žmogus, dirbęs pagal jūsų įsakymus?"

Lubonskis: "Aš prašau jūsų pamiršti buvusius skirtumus ir pasiūvesti tik vieninteliam sprendimui, kuris padėtų mums išlikti gyviems."

Jurgela: "Nėra nesutariamų tarp lietuvių ir ukrainiečių, tik mudviejų abiejų su norinčiais dominuoti lenkais."

Lubonskis: "Jūs neturite ginčų, nes neturite bendros sienos. Aš esu jau senas žmogus ir daugelį metų praleidau sprendžiamas nacionalines problemas. Man paaiškėjo, kad žmonių bendruomenė turi išpildyti dvi sąlygas norėdama pasidaryti tauta. Pirmoji sąlyga — turėti pakankamai žemės, apgyvendintos vienodų ekonominių interesų žmonių. Antrasis reikalavimas, kiek sunkesnis. Pateisinti save, kaip tautą, žmonės turi turėti pačių sukurtą kultūrą. Kultūra aš nelaikau vien tautinę folklorą, kulinariją, tautiškus papročius ir mitus. Aš turiu galvoje muziką, architektūrą, poeziją, romaną — literatūrą. Ir virš visko tautinę filosofiją, kuri pagrįstą įstatimda-

vystę ir švietimą. Jūs, ukrainiečiai, neturėte laiko sukurti tokios kultūros (pagarbą tik ševčenkai) ir jeigu jus bandysite sukurti valstybę ant silpnų pagrindų — ji sugrius. Lietuva? Aš manau, kad ji per mažai tapti valstybe. Per mažai žemės, silpna komercija. Jūs turite praeitį, p. Jurgela, ir bendrų siekių, bet jūs niekada nepajėgsite išlikti.

Vokiečiai iš Pietų ir rusai iš Rytų jus pagrobs. Jūs neturite vilčių. Išskaičiavęs praeities žygius, Jurgela aiškino Lubonskiui: "Žiūrėk čia: Suomija — labai vieninga žmonių bendruomenė, Estija su savo atskira kalba, patriotinė Latvija, Lietuvos respublika su savo istorine kultūra..."

Lubonskis: "Vienos savaitės bėgyje Rusija nušluos jus visus ir jus, ukrainiečius ir niekas apie jus daugiau nebegirdės. Jeigu mes eisime skirtingais keliais — mes žūsime."

"Mes, ukrainiečiai, — tarė baigminį žodį Taras Vondrachuk — kurio tėvas — kazokų atamanas, valdė septynių kaimų ir kuris manė, kad jis yra didesnis už Ispanijos karalių — manome, kad mūsų laikas tautinei nepriklausomybei jau yra atėjęs. Mums nereikia nei jūsų kultūros, nei architektūros, nei užkariavimų plačiųjų stepių. Mes esame tauta ir mums nereikia instrukcijų iš Lenkijos, kuri buvo mūsų amžinas priešas. Eikite savo keliu, o mes eisime savo ir aš meldžiuosi, kad mes gyventume taikoje.

Visi nutarė dar kartą susitikti Lietuvos Brastoje. Kai trečią valandą ryto bajoras Bukowski grįžo į savo žmonos miegamąjį ir ji paklausė ar pavyko susitarti, Viktoras Bukowski atsakė: "Kokio susitarimo galima pasiekti su bukapročiu lietuviu ir durniumi ukrainiečiu?" J. R.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

MATAS & TURNER REALTY

501 EAST 185 ST., EUCLID, OHIO 44119

486-2530

RITA MATAS — Broker — G.R.I. — C.R.A.
(CERTIFIED RESIDENTIAL APPRAISER)

ASSOCIATES

ROMA MAJOROVAS
ALGIS MATAS
DALIA ŠIRVAITIS
PETRAS MATAS
ANTANAS KALVAITIS
PATRICIA SAJOVEC
JONAS DUNDURAS
HOWARD TURNER — Attorney
Adv. VYTAS MATAS — teisinis patarėjas

A. A.

ANELEI KARSOKAITEI-KUŠLIENEI

mirus Lietuvoje, jos broliui, Ramovės Centro valdybos nariui, ALBINUI KARSOKUI su šeima gilią užuojautą reiškiamo

LVKS Ramovės Centro
Valdyba

ALT S-gos Daytona Beach ir apylinkės skyriaus nariui

STASIUI ŠARAUSKUI

ir jo šeimai reiškiamo gilią užuojautą jo broliui VLADUI ŠARAUSKUI Melbourne, Australijoje staiga mirus

ALT S-gos Daytona Beach
ir apylinkės skyrius

A. A.

INŽ. STEPONUI MALĖNUI

mirus, jo žmonai STASEI, dukroms GIEDREI ir ALDONAI ir jų šeimoms gilią ir nuosirdžią užuojautą reiškia

Irena ir Jurgis
Okuniai

Mylimai motinai

A. A.

ROŽEI SANKALIENEI

mirus, jos dukteriai, Žalgirio šaulių kuopos narei, STELAI SANKALAIŖEI reiškiamo gilią užuojautą ir kartu liūdime

Žalgirio šaulių Kuopa

Mūsų mielam prieteliui

ADOLFUI ŠALKAUSKUI

iškeliavus į amžiną poilsį, širdingai užjaučiame jo žmoną JULIJĄ ir seserę PAULĘ bei artimuosius

Antanas ir Anela
Stepanauskai

NAKTIS IR VĖL SUGRIŽTA

Juozas Žygas

Nežiūrint okupanto tarnų ir pataikūnų ragais ir trimtais skardenimo, ir savigyros, apie didelį Lietuvos progresą ir laimėjimus. Mes, gyvendami laisvame pasaulyje, be baimės galime vertinti ir iš kito taško. Veikdami į lietuviškus jausmus, įvairūs pataikūnai bando muilo burbulus pūsti: "Štai žiūrėkite!... kaip viskas plėtojasi ir žydi, Vilnius ir Klaipėda pirmą sykį kartu po lietuviška vėliava." Visų pirma nei Vilniuje — nei Klaipėdoje šiuo metu neplevėsuoja lietuviška vėliava, jeigu kas ir pabando ją iškelti — tai atsiduria Sibire ar panašiose vietose! Tiek Vilnius, tiek ir Klaipėda yra mindžiojami rusiškų batų, ir paversti rusinimo centrais. Iš ten, rusinimas sklinda ir ritasi į lietuviškus kaimus ir sodybas. Rusinimas kuris slopina ir naikina lietuvišką mintį ir žodį. Slaviškos bangos kurios šimtmečiais daužė lietuviškus krantus, dabar nesulaikomai skandina lietuviškus plotus. Žemės kurios nuo amžių buvo lietuviškos, dabar baigiamos suslavinti.

Okupantas ir jo tarnai savo propagandai statistiką panaudoja ir ją įvairiai manipuliuoja. Be to, žinoma, jų teigimais žmonės bent viešai negali suabejoti, kadangi jie paremti KGB autoritetu. Jau auga antroji karta, kuri nežino tik okupanto propagandą, ir, žinoma, dalinai jai tiki. Propagandistai gerai žino, kad propaganda yra lyg purvas — kuris ir prie švorių batų limpa. Nenuostabu jeigu krašte gyvenantieji, yra tos propagandos veikiami. Į juos ta propaganda dieną ir naktį yra taikoma ir brukama. Kiek nuostabiau yra, kad mes gyvenantieji laisvajame pasaulyje nesiorientuojame — arba net nekreipiame dėmesio! Toks dėmesio nekreipimas ir ty la kaip tik tarnauja okupantui. Okupantas lyg vagis — norėtų, kad jo nusikaltimus tamsa ir ty la dengtų!

Pūga uždengia tremtinių pėdsakus Sibiro taigose!

Ir mes panaudodami statistiką, galime matyti, kad mūsų amžiuje lietuviški kalbiniai plotai sumažėjo bent 30%. Toks lietuviškų žemių nubyrimas, mūsų lieka veik nepastebėtas, apie jį teparašo pogrindžio "Aušra", bet nesusilaukiama platesnių komentarų mūsų spaudoje. Taip pat tai neįeina į mūsų įvairių veiksmų rūpesčių sritį ar apimtį. Nenuveinant į per tolimą praeitį ir nepradedant klaidžioti po svetimas stepes, taip pat nei nemi-

nint lietuviškų genčių: rytinių galindų bei jotvingių gyvenamųjų žemių ir jų plotų. Jeigu pasitenkinsime tik tai tuo, ką mums pripažino, ir tai pamatysime mums padarytą baisią skriaudą, ir žalą. Maskvos sutartimi pripažinti Lietuvos plotai sudarė apie 86.000 kv. kilometrų, prie to dar reikėtų pridėti, labai santūriai skaičiuojant, apie 11.000 kv. kilometrų Prūsų Lietuvos (įskaitant ir Klaipėdos kraštą). Taigi bendras lietuvių kalbos išplitimo plotas apimtų 97.000 kv. kilometrų. Ir šį plotą apskaičiuojant, buvo labai daug lietuviškų etnografinių žemių atsižadėta, atsižvelgiant į šimtmečiais vykdytą nutautinimą ir pakraščių nubyrimą.

Savaime aišku, kad šituose plotuose buvo ir slaviškų salų, šitos salos buvo pasėka šimtmečiais vestos tautinės politikos — arba teisingiau sakant neturėjimas tautinės politikos D. L. Kunigaikštystėje!

Reikia atsiminti, kad tiek Krėvos sutartis (ne Kriavo kaip daug kur rašoma J. Ž.), — tiek nevykusiai prarastas Lietuvos krikštas buvo tie veiksniai — kurie vedė Lietuvą į sunykimą, nutautėjimą ir vėlyvesnį išdalinimą.

Grižtant prie tų lietuvių kalbinių plotų, kaip jau buvo minėta 1920 m. buvo apytikriai 97.000 kv. kilometrai. Lietuvos sienas kitiems įvairiai keičiant ir kartu mažinant, 1959 m. Lietuvai beliko vos 65.1997 kv. kilometrai. Žinant rusišką sąntvarką, mažumų kalbos tėra pilnateisės tik savose respublikose (dar ir tuo faktų reikėtų suabejoti). Tik rusų kalba yra visas sąjunginė ir visur turi teises ir pirmenybę! Respublikų mokyklose tegali būti dėstoma tų respublikų ir rusų kalba (lenkų kalba Lietuvoje turi kokią tai išimti), kitos kalbos yra be teisės. Taigi, rytinės Lietuvos plotai atsidadę vadina moje Gudijos respublikoje, yra palikti žiauriam likimui. Prieš lietuvių ir lietuvių kalbą yra naudojamas fizinis smurtas. Nors viešai yra kalbama ir reklamuojamas tarybinis tautų sugyvenimas, tačiau praktiškai yra siekama ne slavų tautas sunaikinti. Tas naikinimas pagreitintu tempu yra vykdomas rytų Lietuvoje. Nėra ne tik spaudos ir mokyklų, taip pat varžomos ir lietuviškos pamaldos. "Kodėl kunigams iš Lietuvos leidžiama dirbti Maskvoje, Ukrainos TSR, Kazachijos TSR? Kodėl pas mus atvyksta dirbti iš visų tarybinių res-

publikų, o kunigui iš Lietuvos neleidžiama? Lenkų okupacijos metu, kada taip siuto lenkų nacionalizmas, lietuviams buvo leidžiama melstis ir klausyti pamokslų gimtąja kalba. O tarybinio metu, kai pagal įstatymą visiems piliečiams leidžiama vartoti savo gimtąją kalbą, kodėl mums lietuviams neleidžiama?" Gervėčiai, 1978. X. 7 (Aušra Nr. 32/72).

Atsiliiepiant į šį gervėčių beviltingą atsisaukimą, galima tik tiek pasakyti, kad jų nelaimei jie yra etnografinėje Lietuvoje ir ant slaviškų bangų kelio, kurios užlieja lietuviškus plotus. Tos slaviškos bangos įnirtusiai daužo lietuviškas salas, kad už kokio dešimtmečio galėtų pasauliui paskelbti, jog tai nuo amžių slaviškos žemės!

O tuo metu Lietuvos poetai kuria ditirambus ir poemą okupanto garbei!

Dar geresnis tarybinio broliško tautų sugyvenimo pavyzdys yra Prūsų Lietuva. "Mažajoje Lietuvoje (pagal Potsdamo liniją Gėldapė — Braunsberg) 1939 m. gyveno apie 1.100.000 gyventojų, daugumojet vokiečių (dažnai lietuvių kilmės) ir mažumoje — lietuvių. Krašte nebuvo (iki 1946 m.) nė vieno rusiško ar lenkiško kaimelio. Sovietų diplomatija, matyti, ne labai tikėjosi Amerikos ir D. Britanijos pritarimo tam kraštui prie Rusijos aneksuoti; jie numatė gal net aštrių ginčų tuo klausimu su anglais ir amerikiečiais. Neturėdami Mažąją Lietuvą jokios rusiškos atamos, Sovietai jau 1944 m. pradėjo įrodinėti to krašto lietuviškumą ir tuo tikslu sovietinėje spaudoje (lietuvių kalba) Amerikoje paleido Rusijoje pagamintų ilgų straipsnių seriją, parašytą tavoriščiaus P. Pakarklio. Potsdamo konferencijai rusai irgi buvo pasiruošę įrodyti Karaliaučiaus srities lietuviškumą, jeigu to būtų reikėję. Bet toje konferencijoje anglai ir amerikiečiai buvo nepaprastai dosnūs ir ginčų dėl Karaliaučiaus nekėlė; tą sritį jie tuoj pavedė rusų administracijai, ogi rusai greit susiprato, ką daryti su ta dovana: Karaliaučiaus lietuviškumas gan greitai buvo pamirštas ir kraštas priskirtas Leningrado sričiai." (K. Pakštas, AIDAI, 1950 Nr. 4 psl. 176).

Vakariečiams ir net lietuviams tuo klausimu tylint ir nereaguojant, rusai pradėjo perrašyti to krašto istoriją ir praeitį. "Klausite apie Mažosios Lietuvos sri-

(Nukelta į 8 psl.)

Naktis ir vėl sugrįžta...

(Atkelta iš 7 ps1.)

tį — kaip pas mus oficialiai valdžia ją supranta. Dabar aiškinama, kad senovėje ši žemė buvusi slavų tautų apgyventa. O vietovardžiai bei vandenvardžiai, kurių vokiečiai per 600 metų neįstengė suvokietinti, buvę pereinamojo pobūdžio. Ir tikrai po II pasaulinio karo, Vakarų sąjungininkams laiminant, jie atgavo savo tikruosius vardus". (Kaip Okupantai Aiškina Lietuvos Istoriją. Draugas, 1984 m. liepos 17 d.).

Kokie nevykėliai buvo tie Stalino laikų propagandistai ir sovietiniai diplomatai, kurie norėjo primesti tam kraštui lietuvišką praeitį. Dabar sovietiniai mokslininkai surado ir aiškiai įrodė, kad Tvangstė ar Karaliaučius (Koenigsberg) tebuvo tik pereinamieji vardai, "tikrasis" ir istorinis vardas yra Kaliningrad — kuris atstovauja slavišką krašto praeitį ir yra tiek pat senas kaip, ir slaviška krašto praeitis!

Kaip pasikeitė laikai! Prūsų Lietuva, kuri išsaugojo "priešaušrio žaras ir nušvietė visą Lietuvą aušros švytuliais, šiandien yra tamsiausioje naktyje, visuotiniame sunaikinime ir užmirštyje! Pirmieji aušrininkai tos lietuviškos aplinkos buvo taip paveikti, kad J. Šliupas savo vizijose įsivaizdavo ir laiškuose minėjo Tilžę, kaip būsimosios Lietuvos sostinę!

Ką šiandien vargšas J. Šliupas pasakytų? Nebėra Tilžės, nebėra Prūsų Lietuvos ir kai kurių rusų vaizduotėje... nėra nei Lietuvos!

"Būdingas yra vienos

OPPORTUNITY FOR
FAMILY PRACTICE PHYSICIAN
General practice clinic located in a
rural community in North Missis-
sippi desires additional physician.
Located near the state college. Pri-
mary service area requires experi-
ence in Obstetrics, cardiology, and
internal medicine. Excellent compen-
sation and comprehensive benefits.
Call or write to Administrator
TOM BAILEY HOSPITAL
P. O. Box 389
Maben, Miss. 39750
601-263-8321

(46-50)

amerikietės laiškas, kurį ji 1955 m. kovo 26 d. iš Arlington, Va., parašė Chicago "Draugo" redakcijai, prašydama atsiųsti jai kai kurių vadovėlių lietuvių kalbai mokytis. Tame laiške ji sako, jog jos vyras studijuojas Daniijoje, Kopenhagos universitete, lietuvių kalbą, bet studentai negali gauti lietuvių kalbos gramatikos Daniijoje, todėl jiems esą sunku jos mokytis. Toliau ši amerikietė rašo: "Kai Danijos knygų pardavėjai kreipėsi į Maskvą, prašydami lietuviškų knygų, jiems buvo pranešta, kad Sovietų vyriausybė pareiškusi, jog Lietuva jau nebeegzistuojanti ir jos kalba turinti būti pamiršta". (KOVOS METAI DEL SAVOSIOS SPAUDOS, ps1. 164-165).

Dabartiniai Lietuvos rašėivos irgi į panašią dūdą pūčia. Tarybinis darbuotojas K. Ambrazas rašė: "Tik komunistiniai idealai yra tikrai ir iki galo bendražmogiški idealai ...

Aš esu giliausiai įsitikinęs, kad tai, kas sukurama šiandien, bus lietuviška, nacionališka tik tiek, kiek tai bus tarybiška, internacionališka, komunistiška." Čia jau visai nemaskuotai ir atvirai pasakoma, kad lietuvių kalba tik tiek yra reikalinga, kiek ji gali komunizmui tarnauti.

Negalima paneigti to fakto, kad ir dabartinėje Lietuvoje yra žmonių besisten-giančių ir dirbančių lietuviškai kultūrai. Tačiau jų pastangos yra įvairiai varžomos ir trukdomos. Nežiūrint ir tų trukdymų, vis tik yra kaip kas atsiekta, vien tik lietuvių kalbos žodynas, neminint kitų darbų, yra monumentalus ir epochinis darbas. Komunistai ir rusintojai negalėdami tokio darbo visai sustabdyti, tai bent jo leidimą pristabdo ir delsia. Tai personalą mažina, tai popieriaus normas riboja. Popieriaus yra užtenkamai įvairioms komu-

nistinėms evangelijoms spausdinti!

Rusinimas dabar yra vykdomas kiek rafinuočiau nei Muravjovo laikais. Dabar neatiminėja elementorių ar maldaknygių šventoriuose. Žinoma, maldaknygių spausdinti irgi nespausdina! Veikia lietuviškos mokyklos, dėstoma lietuvių kalboje, tačiau rusų kalbos dėstymas jau norima pradėti nuo vaikų darželio. Rusų kalbos mokytojai proteguojami ir turi geresnes sąlygas. Moksliniai veikalai ir įvairūs referatai tik rusiškai, tas pat taikoma diplominiams darbams. Gali areštuoti už lietuvišką mintį, bet už lietuvių kalbą dar niekas nėra areštuojamas, tačiau akademiniam lygįje dominuojanti kalba jau yra rusų. Akademiniam gyvenime ir kacetuose rusų kalba yra dominuojanti kalba. Nenaudojant kraštutinių priemonių norima parodyti, kad su lietuvių kalba toli nenuėisi. Partijos susirinkimai ir nutarimai daromi rusų kalboje. Įstai-gose vis daugiau įsigali rusų kalba. Nėra puolama frontiniai, bet kraštiniais prasiveržimais stiprinamos rusų kalbos pozicijos.

Iki šiol sportas buvo ta arena, kur dar buvo galima pasireikšti ir kaip kuomet laimėti prieš rusus. Kad sportas nesukeltų tautinių jausmų ir emocijų prasiveržimų, ir čia pradama viską suvienodinti, ir surusinti. Spaudoje buvo rašyta apie naują sovietų futbolo federacijos nutarimą, kad visos uniformos būtų tik su rusiškais užrašais. "Nurodymas, kad visi užrašai būtų tik rusiškais raidėmis, liečia visas sąjunginių respublikų komandas.

Anksčiau "Žalgirio", "Dauguvos", "Kalevo" draugijų sportininkai ant uniformų savo komandos pavadinimą arba miestą rašydavo lotyniškais raidėmis. Dabar tai bus laikoma sportinės drausmės ir varžybų nuostatų pažeidimu, o gal ir nacionalizmo apraiška. Matomai užrašų vienodinimas, o tikriausiai rusinimas, vykdomas ir sporte."

Grazdankos laikai ir vėl ateina!

Naktis ne iš karto ateina, šešėliai ilgėja ir tiesia savo pirštus, horizonte dingsta vakaro žara ir tamsa pamažu pradeda viską gauti. Naktiniai gyviai išeina į medžioklę!

Okupanto apynasris vis stipriau veržiamas, tą apynasrį veržia ne tik svetimieji, bet ir savieji. Yra daug tokių, kurie yra prisitaikę ar pardavę savo sąžinę, ir dirba už numestą kaulą.

Patenkintas vergas yra didžiausias laisvės priešas! Patenkinti Kudliai vizgina uodegas ir laižo okupanto batą!

L. S. S-gos pirmajam Vyr. skautininkui

A. A.

V. s. VALDEMARUI ŠENBERGUI
Amžinybėn išėjus, sesė vs APOLONIJĄ ŠENBERGIENĘ, dukras, sūnus, vaikaičius ir provaikaičius, netekus mylimo ir pavyzdingo vyro, tėvo ir senelio, giliai užjaučiame ir kartu liūdime.

Tebūnie Jam lengva svetingos šalies žemė, o mumyse tepalieka Jo nueito skautybės kelio idealai.

Budime!

Clevelando Skautija

LSS Tėvui, pirmajam ir ilgamečiui Vyriausiam skautininkui, kūrėjui-savanoriui, aviacijos pulkininkui

A. A.

VALDEMARUI ŠENBERGUI
iškeliavus amžinybėn, kartu su v. s. APOLONIJA ŠENBERGIENE-BLYNAITE ir šeima liūdime.

Tikime, kad Aukščiausias mus stiprins jo netekus ir skatins mus jo pradėtą darbą tęsti.

Kanados Rajono Skautai,
Skautės, Skautininkai,
Skautininkės ir
tėvai-rėmėjai

Jaunystės dienų bičiuliui

A. A.

VALDEMARUI ŠENBERGUI
mirus, jo žmonai APOLONIJAI, dukroms: MARYTEI, JULYTEI, ELIUTEI, sūnums: JONUĮ, ANDRIUI, JURGIUI ir jų visų šeimoms reiškiame gilią užuojautą ir dalinamės jų gedulu.

Vytautas ir Leokadija
C i v i n s k a i
Kęstutis ir Ingrida
C i v i n s k a i

A. A.

VALERIJONUI BALČIŪNUI

su šiuo pasauliu atsiskyrus, jo žmonai, mūsų mielai "Filiae Samogitiae" filisterei Dr. ELENAI POŽELAITEI - BALČIŪNIENEI reiškiame nuoširdžią užuojautą

FILIAE SAMOGITIAE
KORPORANTĖS

Dr. Irena Sakavičiūtė-Jasienė
Jadvyga Černiauskaitė-Kuncaitienė
Eugenija Žilytė-Maslauskienė
ir
Dr. Antanas Jasys

A. A.

VALDEMARUI ŠENBERGUI
mirus, jo žmoną APOLONIJĄ, dukteris ir sūnus su šeimomis nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime

Jadvyga Budrienė
Nora Braziulienė
Vincė Daugirdienė
Albinas ir Genovaitė Karsokai
Ona ir Mikalojus Naumanai

NEAPYKANTA AR PAVYDAS

Aurelija Balasaitienė

Jau eilė metų kaip Clevelande yra leidžiamas vietinis žurnalas 'The Cleveland Magazine'. Tai gražiai atrodantis, gero popierio ir vidutinio formato leidinys, nestokojantis stambių komercinių skelbimų, leidžiamas Clevelando mieste su puikiai išdirbtu reklaminiu tinklu New Yorke, Detroite, Miami, Tampoje ir San Francisco. Gyvenant šitame mieste negalima ignoruoti jo leidinių, nes juose turėtų atsispindėti ir paties miesto gyventojų problemos. Apie lietuvių mes sekame kiekvieną žinutę ir į ją natūraliai reaguojame, nes esame pratę visur greitai pastebėti mūsų vardą, patys nebūdami labai talentingi propagandos ir reklamos srityse. Todėl nenuostabu, kad š.m. sausio mėnesio laidoje pasirodęs ilgas Rory O'Connor straipsnis apie lietuvių koloniją, susispietusias apie 185-tą gatvę, atkreipė visų dėmesį. Nepasakyčiau, kad žurnalas vertas didelio dėmesio, atsižvelgiant į primityvią ir sensingą tematiką. Didžiausiomis raidėmis reklamuojamas pagrindinis straipsnis 'Kodėl dama mylėjo nusikaltėlį? (pasakojimas apie išsiskyrusią moterį iš Shaker Heights ir jos 'pavojinga' romaną su Amerikos iškiliausiu brangenybių vagim) ... Toliau seka neišvengiamas restoranų aprašymas, kalbant apie Naujų metų pagundas, ilius truotus tuščiais buteliais, šakute ir balionu ... Labai 'gilus' (imant pažodžiui) straipsnis apie skyles grindiny, su neva tai humoro žiupsneliu, išskaičiuojant milijonines sumas, išmokėtas kontraktoriai. Aišku, be tikro kriminalo toks žurnalas negali egzistuoti, tad toliau su dideliu portretu seka detali žmogžudžio nuodytojo biografija.

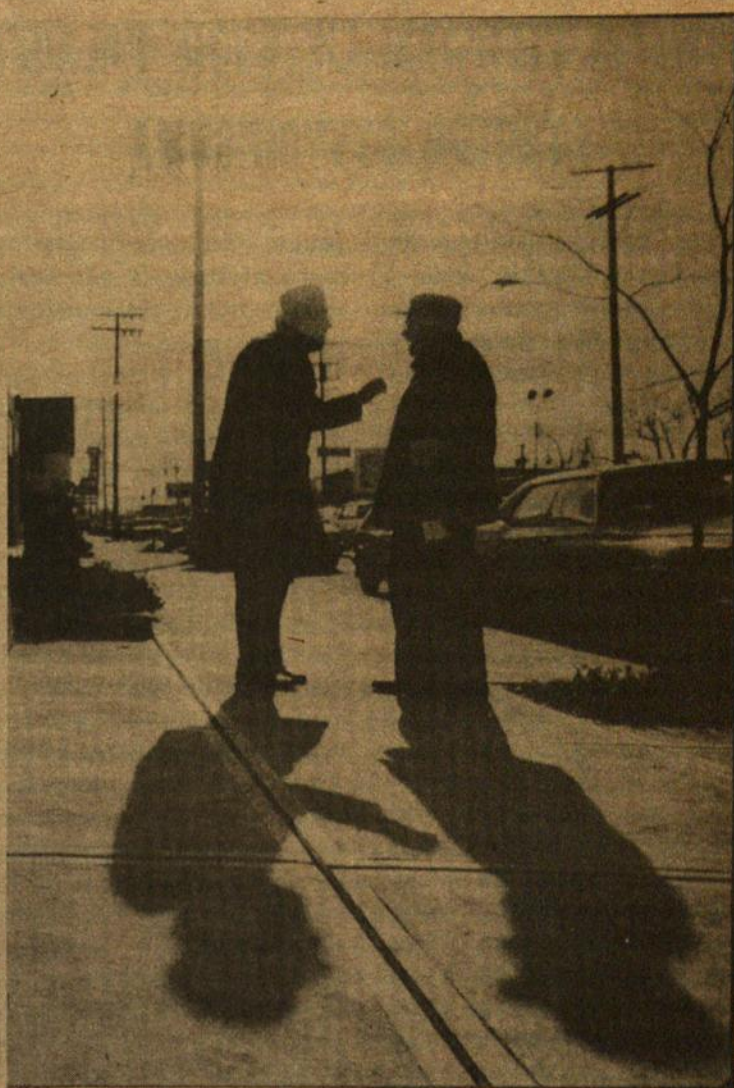
Pagaliau patrauklus užvardinimas 'A World Away'. Skamba beveik filosofškai, nors žurnale yra žymiai daugiau skelbimų negu teksto ... Ir vėl prasideda su nusikaltimais, jaunuolio žmogžudyste, narkotikais ... Tai esantis, vadinamas Collinwood, 152-tos gatvės rajonas su didžiausia nusikaltimų statistika. Tačiau netolimas rajonas apie East 185-tą gatvę 'sugebėjo, kaip kontrastas, išlikti nepaliestas miesto gyvenimo nešvarumų'. Tai 'miesto didžiausia lietuvių kolonija ir slovenų komercinio gyvenimo ašis' ...

Pradžią skamba gerai. Kiek keistokai nuteikia seniai atgy-

venės tvirtinimas apie 'senojo pasaulio katalikiškas šaknis, kuriose gyventojai semiasi savo moralines vertybes'. Neturėtų būti neigiamai įvertinama; jei iš tikro žmogiškosios vertybės remiasi kokiu nors tikėjimu ... Skubiai pabrėžiamas rajono gyventojų 'izoliavimasis', kuris pasireiškia 'igimtu etnikų nepasitikėjimu stambiuoju bizniu ir vyriausybe' ... Didelę straipsnio pradžios dalį autorius skiria slovenų populiariajam Tony Petkovsek, kuris yra nuolatos cituojamas. Sarkastiškai ir pažeminančiai reporteris rašo apie 'mažas' senutes, šluojančias apie savo namus, aidint polkos garsams, tarsi apsišvarinimas ir tvarka staiga yra tapę 'etnikų' nedorybe. Gal autoriui būtų geriau patikę aprašyti 'stambias senutes, žiūrinčias televiziją, paliekančias šiukšles kitiems sušluoti, ir laukiančias pašalpos iš kitų'? Jei autorius rašytų taip apie ai-

nepastebi ir dabartinio klebono kun. Gedimino Kijausko erudicijos ir intelekto, o mato tik jo 'dideles rankas', ką kartoją net du kartu. Atrodo, kad reporterio ribotas išsilavinimas nepajėgia aprėpti tokio fakto, kad pokalbis vyksta su išsilavinusiu, daugiakalbiu intelektu. Autorius šaiposi, kad ties 185-tos gatvės rajonu sustoja nusikaltimai ir žmogžudystės, 'tarsi jis būtų apsuptas nematoma dieviška apsauga' ...

Iš kitos pusės autorius negali nepastebėti, kad tame rajone yra vieni iš 'gražiausiai užlaikytų namų visame Clevelando mieste'. Jei namas išstatomas pardavimui, jis greitai parduodamas. Čia atsidaro naujos prekybos ir nesimato užkaltų krautuvų langų. Suplakdamas slovenus į vieną demokratų masę, cituoja baro savininką Cvelbar, pasipiktinusi iš šalies gyventojus įtakančia respublikoniška nuotai-

Taip žurnalas vaizduoja 185 gatvės gyventojus...

pi miesto reikalai ir problemos. Bet užtenka tik paminėti Clevelando miesto visuomenei tokie pažįstami lietuviai, kaip Kudukiai, Rukšėnas, Stempuzis ir kiti, aktyviai dalyvaujantys Amerikos visuomeniniame ir politiniame gyvenime, kad gerbiamasis O'Connor parodo savo visišką nesugebėjimą ieškoti informacijos, ko reikalauja ir pati primityviausia žurnalisto etika. Piktinasi jis ir tuo, kad vieningi lietuviai stipriai yra užsikrėtę tarptautine politika, ko pasekoje jie tikisi Lietuvos išlaisvinimo. Todėl, anot autoriaus, 'vietiniai politiniai reikalai jiems nieko nereikšią'. Ar gerbiamasis autorius turėjo progos susipažinti su balsuotojų skaičiumi tame rajone ir įsitikinti, kad 185-tos gatvės gyventojai yra labai aktyvūs ir savo balsavimo teisę naudoja kiekviena proga?

Nebijo žurnalistas įterpti ir gandus ('rumors'), kad toje kaimynystėje taip pat prisiglaudę gyvena vokiečių (ačiū Dievui, kad ne lietuvių ar slovenų) buvę SS karininkai.

Toliau, susumuodamas savo 'mintis', autorius teigia, kad '185-sios gatvės rajonas yra mikroskopinė visuomenė. Lietuviams reikalinga palai kyti svaiginančias kultūrines aukštumas, kad galėtų sukelti revoliuciją krašte, kuris randasi kitoje pasaulio pusėje, ir kuris nieko bendro neturi su Clevelandu. Senojo pasaulio politika yra įsisiurbusi į miesto etnikus ir turi nepaprastos itakos į miesto tvarkymą' (ar autorius ką tik netvirtino, kad tos itakos nėra?). Jam atrodo, kad visos tautybės gyvena carų, kunigaikščių ir komunistų prisiminimais, nors jau daugelis gentkarčių apie tai tik iš knygų sužino. Ar autorius nemato jaunų žmonių, jaunų šeimų, o ir vyresnieji vargiai gyvena pirmojo pasaulinio karo prisiminimais.

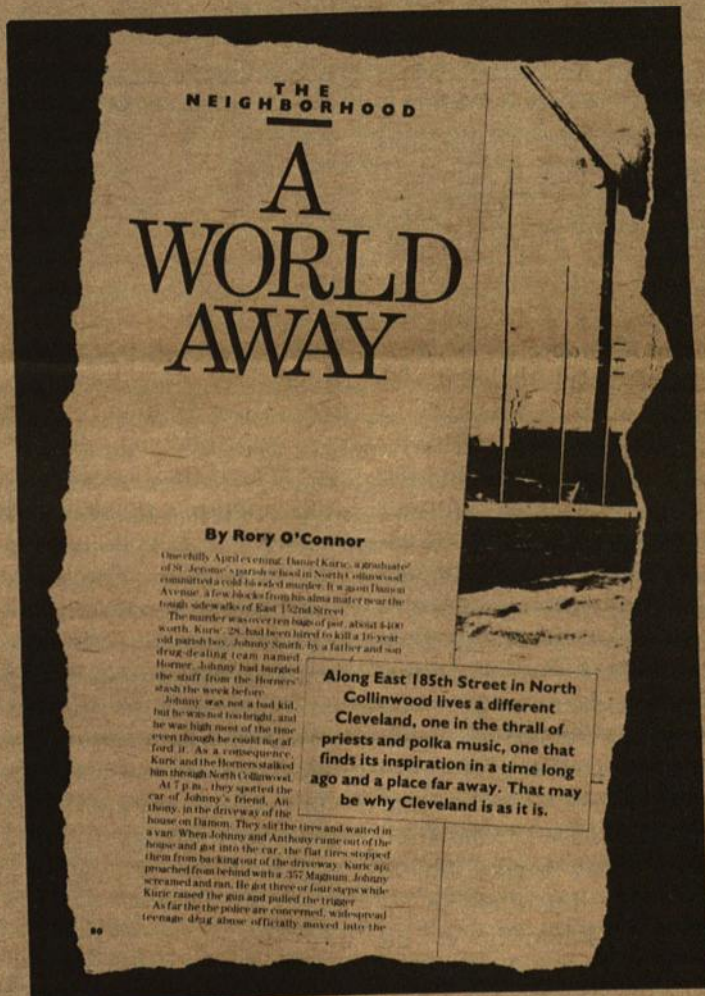
Nepastebėjo gerbiamasis reporteris ir gražių Lietuvos

Namų, meno galerijos, dailaus paminklo parapijos kieme, bet 'tipingoje' nuotraukoje rodo per visą puslapį du susikūprinusių senukus.

Zodžiu, pasiskaičius apie Clevelando lietuvių atrodą, kad tai primityvi - kad ir tvarkinga - tautinė grupė, kurios moralines vertybes, politinę veiklą ir gyvenimo kelią nustato vien parapija, kuriai nerūpi ir yra nesuprantama gyvenamoji aplinka, kurioje slypi kažkokios 'senojo pasaulio' burtų jėgos ... Bet autorius vis dar negali suprasti ir pačioje straipsnio pabaigoje, kodėl 185-sios gatvės rajone neklesti nusikaltimai, nešvara ir narkotikai. Kaip baisu, kad tie etnikai tokie ramūs, tvarkingi, švarūs ir darbštūs! Juk turbūt būtų žymiai 'amerikoniščiau' šaligatviuose matyti prostitutes, narkotikų pirklius, žiurkes, šiukšles ir muštynes ... Jei iš tikro tame yra asimiliavimosi esmė, tai nuo jos 'apsaugok mus Viešpatiel'.

Ir ne visai aiškus vistiek tų 'etnikų' vaizdas, nes vaikai lanko universitetus, privačias (amerikietiškas) mokyklas, gyventojai yra pasiturintys, viešpatauja tvarka, švara ir taika. Gaila, kad Amerikoje profesionalai žurnalistai, kad ir gabūs rašyti, stokoja bendro išsilavinimo ir pagrindinio sugebėjimo apie mažai tepažįstamą reikalą suieškoti informacijos, pasikliaujant savo plokščiu, paviršutinišku 'žvilgsniu'. Jei primetama, kad to rajono lietuviams ir slovenams Clevelando Elektrinės jėgainės ir miesto byla nustato juos prieš 'stambų biznį', tai argi ne tos pačios problemos liečia ir visus Clevelando miesto gyventojus? Taip pat, ar gerbiamasis reporteris nepasiteiravo, kas sudaro Lietuvių Namų vadovybę ir parapijiečių sąrašus? Jis būtų čia radęs aukštos klasės inžinierių, politikierių, gydytojų, advokatų, nepriklausomų prekybininkų ir ki-

(Nukelta į 10 psl.)

rius, toks apsišvarinimas būtų pabrėžiamas kaip dorybė ir pasididžiavimas savuoju rajonu ir aplinka.

Autorius išsamiai aprašo Dievo Motinos Parapijos istoriją, minėdamas jos statytoją kunigą Angelaitį, kuris geriausiai yra atmenamas tik kaip šiukšlių rinkėjas ir viščiukų augintojas ... Dailių, impozantiškų pastatų primityvi reporterio akis nepastebi, kaip

ka. Autorius labai autoritetingai tvirtina to rajono gyventojų nusistatymą prieš miesto tarybos pirmininką Forbes ir pagarsėjusį teisėją Battisti, savo nepagrįstu rašymu keldamas nereikalingą ir žalingą nesantaiką. To rajono artumoje yra miesto mero Voinovičiaus namai, o meras ir jo svita yra artimi lietuvių draugai. Autorius taip pat teigia, kad gyventojams visiškai nerū-

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA**
MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkas J. Mažeika

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

SOVIETAI STENGIASI LIETUVOJE PALAUŽTI TAUTINĮ GYVYBINGUMĄ

Lietuvos atstovo, dr. S. A. Bačnio žodis į Lietuvą, pasakytas per Amerikos Balsą Naujųjų 1985 Metų proga.

Brangūs Tautiečiai,

Naujųjų 1985 Metų proga nuoširdžiai sveikinu Lietuvos Diplomatines Tarnybos ir Lietuvos Pasiuntinybės Washingtono vardu visus pavergtos tėvynės brolius ir seseris.

Tiek mūsų Tarnybos, tiek visų lietuvių ryžtingai ginančių Lietuvos nepriklausomybės ir laisvės bylą svarbiausias rūpestis yra ir bus mūsų valstybės nepriklausomybės atstatymas ir kol tai bus atsiektas — rūpintis, kad JAV ir kitos Vakarų valstybės nepripažintų prievartinės Lietuvos inkorporacijos į Sovietų Są-

jungą, tą nepripažinimą testų ateityje ir tuo būdu mūsų byla tarptautinėje plotmėje liktų gyva.

Žengdami į Naujuosius Metus mes prisimename, kad 1984 metais Lietuvos vardas, mūsų tautos nedalia, lietuvių tautinis, religinis gyvybingumas, lietuvių kalinių vardai Vakarų pasaulyje dažniau ir plačiau buvo minimi negu anksčiau. Su dėkingumu prisimename JAV Prezidento Reagan pareiškimus Lietuvos, Latvijos ir Estijos atžvilgiu skelbiant "Baltų Laisvės Dieną", Pavergtų Tautų Savaitę" ir pareiškiant 1984. 8. 17 d., kad "pavergimas Rytų Europos Tautų nėra priimtina alternatyva." Be to 1984. X. 26 d. sveikindamas Amerikos Lietuvių X-tąjį Kongresą jis užtikrino, "kad Lietuvių Tautos kova dėl žmogaus teisių ir laisvo apsisprendimo yra didelis šios Administracijos rūpestis."

1984 m. Lietuvos, Latvijos ir Estijos likimas dažnai buvo minimas daugelio kraštų spaudoje, Europos Parlamente, Jungtinių Tautų forumuose New Yorke, Ženevoje, kur Vakarų valstybių delegatai priminė Sovietų Sąjungos atstovams Kremliaus veiksmus Pabaltijo valstybėse, prasilenkiančius su Maskvos tarptautiniais užsitraukimais.

Sovietų Sąjunga dabar deda daug pastangų Lietuvoje įvesti didesnę kontrolę visose srityse ir ieško ne tik sutramdyti, bet ir visiškai palaužti tautinį, religinį gyvybingumą. Ji siekia vis daugiau įgyvendinti rusų kalbos vartojimą įstai-gose dokumentacijos bei susirašinėjimo reikalais ir pastaruoju laiku sustiprino ofensyvą prieš tikybą, lietuvių tautines apraiškas, tradicijas ir vis daugiau varžo bet kokią santykiavimą su Vakarų pasauliu. Visiškas Sovietų Sąjungos nekreipimas dėmesio į žmogaus teises, kelia didelį susirūpinimą JAV-se. Šiomis dienomis JAV Kongreso vadovai daro žygių sukurti kongresmenų koaliciją, kuri Sovietų įstaigoms pasiųstų žodį, jog žmogaus teisių klausimas yra pagrindas JAV ir Sovietų Sąjungos geriems santykiams, o Prezidentas Reagan savo 1984. XII. 10 d. Proklamacijoje nr. 5287 apie žmogaus teises yra pabrėžęs, kad "žmogaus teisių paneigimas yra pasaulinės įtampos priežastis."

Nežiūrint, kad mūsų gyvenamas laikotarpis yra pilnas pavojų, neramumų, jis taip pat turi ir šviesesnių

Dalis lietuvių prisidėjusių be atlyginimo prie olimpinio žaidimų Los Angeles, Ca. tvarkymo. Pirmoje eilėje iš kairės: Laima Steikūnaitė, Vida Radvenienė, Vytautas Plukas, Ramona Alseikaitė ir Daina Petronytė. Stovi: Vincas Bernotas, Jonas Šepikas, Jonas Butkus, Rimas Kaunas ir Pranas Lubinas.

Neapykanta ar...

(Atkelta iš 9 psl.)

tų profesijų asmenų, gyvenančių toli už parapijos ribų, bet jaučiančių vieną bendrą išpareigojimą tarptautinės politikos plotmėje. O'Connor turėtų pasiteirauti plačioje spaudoje, kad susipažintų su komunizmo plėtimosi grėsme. Kai Lietuva bus laisva, tai ir Amerikai nereikės kišti bilijonų į ginklų gamybą. Ar lietuviai yra labiau izoliuoti už patį žurnalistą, jei jų dėmesys krypta į tolimus kraštus? Atrodo, kad autoriaus plunksna yra permirkusi pavydu ar net neapykanta, nes kiekvieną pozityvų geros kaimynystės darbą, ar kiekvieną pozityvią apraišką jis paverčia pajuokos ar net paniekos objektu.

Clevelando lietuviams siūlau stipriai reaguoti, rašant protesto laiškus pačiam 'Cleveland Magazine' leidėjui Robert F. Pincus, 1621 Euclid Avenue, Cleveland, Ohio 44115. Zinau, kad kartais printingime... Bet šiuo atveju esame užgautas kiekvienas. Jauskime lietuvišką pareigą raštu reaguoti į Rory O'Connor straipsnį, kad nebūtume nurašyti kaip primityvios avys, kurios nepajėgia apsiginti nuo bedančio, bet pikto vilko. Asmeniškai, aš tame straipsnyje išžiūriu sąmoningą norą diskredituoti mūsų visuomenę, kuri šito krašto įvairiausių interesų konglomerate yra bene vienas iš stipriausių antikomunistinės propagandos ir veiklos frontų. Ar ir čia, šitame žaviame mieste ant Erie ežero kranto, slapta veikia KGB juodoji ranka? Nepasiduokime! Teišgirsta Cleveland Magazine leidėjai ir mūsų balsus, reikalaujančius atsiprašymo, atitaisymo ar naujo straipsnio, nušviečiančio mus iš pozityvios šių dienų gyvenimo pusės.

prošvaisčių. Prisiminkim tik Jo šventenybės Popiežiaus Jono Pauliaus II asmenišką pastangą suteikti svarbumo ir iškilmingumo minint šv. Kazimiero, Lietuvos Globėjo, 500 metų mirties sukaktį ir jo norą Lieuvon nuvykti tas iškilmes pabaigti. Ta proga, kur tik lietuvių yra, visur katalikų bažnytinė hierarchija įsijungė į tų iškilmių minėjimą ir tuo būdu Vakarų pasaulyje buvo prisiminta Lietuva ir daugiau susipažinta su Lietuvos Katalikų Bažnyčios ir Lietuvių Tautos padėtimi. Lietuviai, su dėkingumu Popiežiui, nepamirš jo žodžių, pasakytų per pamokslą lietuviškai 1984. VIII. 25 d.: "Jaučiuosi esąs jūsų tarpe. Jaučiu dvasinę vidinę vienybę su Lietuvos Bažnyčia ir su Lietuvių tauta. Jai reiškiu mano nuoširdžiausią pagarbą." Tikimės, kad Popiežiaus palankumas bus ir lietuviams ruošiantis minėti 1987 m. Lietuvos krikšto 600 metų sukaktį.

Sutikdami Naujuosius 1985 Metus prisimename, kad 1984 m. spalio 5 d. JAV Kongresas, Atstovų Rūmai ir Senatas, priėmė Jungtinę Atstovų Rūmų Rezoliuciją 655, pagal kurią JAV Prezidentas pasirašys proklamaciją, skelbiančią 1985 m. Vasario 16 dieną "Lietuvos Nepriklausomybės dieną." Tai pirmoji prošvaistė 1985 metams mūsų byloje dėl Lietuvos nepriklausomybės ir laisvės. Tikėkimės, kad lietuvių ryžtinga veikla susilauks ir kitų prošvaisčių mūsų tėvynės labui.

Brangūs Broliai ir Brangios Seserys, prasidedant Naujiesiems Metams linkiu geriausios sėkmės jums asmeniškai ir visokeriopai siekiant išlaikyti tautines tradicijas ir tautinį visose srityse gyvybingumą, pagrįstą pagrindinių laisvių ir žmogaus teisių idėjomis.

•Skaitykit ir platinkit
D I R V A

GRAŽUS LIETUVIŠKUMO PAVYZDYS

Stasė ir Kazys Gruzai, gyvenanti Quincy, Mass., yra paaugoję Lietuvių Fondui 5000 dol., Lietuvos atstovybės Washingtono pastatų taisymui 1000 dol., o dabar įteikė Tautos Fondui 3000 dol.

Inž. Kazys Gruzdas yra pensininkas. Stasė Gruzdienė jau 16 metų dirba Massachusetts Mokesčių Departamente. Už pasižymėjimą darbe Stasė Gruzdienė buvo pagerbta gubernatoriaus ir Atstovų Rūmų, o taip pat apdovanota 500 dol. premija. Šią premiją Stasė Gruzdienė paskyrė Tautos Fondui. Prie šios 500 dol. sumos Stasė ir Kazys Gruzai dar pridėjo ir padidino tą sumą iki 3000 dol. Jų žodžiais tariant: Tegu ši maža auka pasitarnauja mūsų tėvynei Lietuvai. Be to, jie taip pat remia savo aukomis Balfą, Vasario 16-to gimnaziją ir kt.

Šis Gruzų yra labai gražus pavyzdys mum visiems kaip reikia mylėti ir remti lietuviybės išlaikymo ir kitus lietuviškus darbus.

GOVERNMENT JOBS.
\$15,00-\$50,000 / year possible. All occupations. For info call 805-687-6000, Ext. R-9900. (1-4)

IMMEDIATE OPENINGS FOR REGISTERED NURSES
ICU & STAFF POSITIONS
For 3-11 and 11-7 Shift
To work and live in a small congenial community & a 57 bed hospital. Salary commensurate with experience & ability. Plus shift differential.
Apply call or write to:
DIRECTOR OF NURSES
GRIMES MEMORIAL HOSPITAL
210 S. JUDSON
NAVASOTA, TEXAS 77868
409-825-6585

(45-51)

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,
William J. Jakubs Jr. ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

CHICAGOS LIETUVIAI

Antanas Juodvalkis

LIETUVIŲ FONDAS GAVO 100,000 DOL. AUKĄ

Nenorįs pasiskelbti vienas aukotojas 1984 m. gruodžio 20 d. įnešė pažadėtą 100,000 dol. auką į Lietuvos Fondo sąskaitą Standard Federal taupymo ir skolinimo banke. Geradario sąlyga surinkti 50,000 dol., buvo nustatytu laiku su kaupu išpildyta ir peržengta trijų milijonų riba.

Lietuvių visuomenė, ypač esantieji L. Fondo nariai, labai jautriai ir dosniai atsiliepė. Informacija apie 50,000 dol. vajų, dėl trumpo termino, šventinio laikotarpio ir pašto paslaugų lėtumo, tolimesnių vietų gyventojus vėlokai pasiekė. Lietuvių Fondo tolimųjų vietovių įgaliotiniai, telefonai pranešinėjo turimas sumas, kad tik laiku būtų išpildyta paskelbtoji sąlyga ir geradarys įneštų pažadėtą 100,000 dol. auką. Tokio jautraus dėmesio ir nuoširdumo neteko pergyventi, nors daug metų sukinėjusi lietuvių visuomeninio ir kultūrinio gyvenimo aplinkoje.

Čia noriu suminėti tik porą skirtingų nuomonių laiškų, neskaitant žodinių ir telefoninių pasitėravimų ir parodyto rūpesčio vykdomo vajeus eiga.

Vienas Lietuvių Fondo narys, padidindamas turimą įnašą dar 500 dol., įteikė laišką, kuriame tarp kitko rašo: "Išgirdęs to geradario žmogaus balsą, štai atėjau pareikšti ir jį paremti, kad neliktų jo balsas tik tyruose šaukiančio, bet pagarbiai suprantas ir įvertintas..."

Kitas gautas laiškas taip skamba: "Nekrėskit juokų. Aš netikėjau, kai perskaičiau Drauge, netikiu ir dabar, kad toks aukotojas būtų. Paaukojęs 100,000 dol. ir paskelbęs savo vardą ir pavardę, savo pavyzdžiu jis daug labiau būtų paskatinęs ir kitus aukoti, nors ir mažesnėmis sumomis".

Kaip matome, vieniems svarbu įnašas ir jį pats remia, kitam svarbu asmuo tokią auką duodąs. Visiems niekad neįtiksi. Lietuvių Fondas turi ir daugiau neskkeliamų aukotojų, bet nuo to jų aukos reikšmė nėra mažesnė.

Rašant šias eilutes, dar nebuvo žinomi pilni duomenys apie vykdomo vajeus pasekmes, nes vis dar ateina paklydę ar pašte užsigulėję laiškai su aukomis. Tiek galiu pasakyti, kad šiuo metu Lietuvos Fonde jau buvo apie 3,050,000 dol., kuriuos sudėjo 5540 narių. Malonu pastebėti, kad iki šiol nuošaliai stovėję ir tik stebėję Lietuvos Fondo vei-

klą, šio geradario pavyzdžio paskatinti, įsijungė į Lietuvos Fondo šeimą ir įteikė savo aukas.

Baigiantis sėkmingos veiklos metams, valdybos pirm. dr. Antanas Razma pakvietė į restoraną tarybos pirm. Stasį Barą ir visus valdybos narius pabendravimui. Čia draugiškoje nuotakoje buvo pasidalinta išpūdžiais, pabendrauta ir pasivaišinta. (Vaišių išlaidas padengė pats dr. A. Razma asmeniškai).

Kiekvienas pobūvio dalyvis papasakojo savo išpūdžius, patirtus dirbant Lietuvos Fonde. Ypatingas dėmesys buvo skirtas jauniems valdybos nariams, kuriems ateityje teks Lietuvos Fondui vadovauti, kapitalą telkti, investuoti ir pelną skirstyti. Valdybos nariai savo amžiumi įvairuoja nuo žaliausių, tik ką mokslus baigusių jaunuolių iki vyresnio amžiaus pensininkų. Bet daugumą sudaro viduriniojo amžiaus žmonės, turį šio krašto mokyklų diplomus, gyvenimiškąją patirtį ir visuomenines bei profesines pozicijas. Visų generacijų ir ideologinių įsitikinimų žmonių bendravimas yra Lietuvos Fondo stiprybė ir sėkmingos veiklos laidas. Lietuvos Fondo vadovybė tiek daug patyrusi nuoširdumo ir dosnios paramos, dėkoja geradariui ir visiems aukotojams. Visuomenės ir narių parodytas dėmesys, teikia vilčių sutelkti penkių milijonų kapitalą, kurio pajamų užtektų visiems lietuviškos veiklos poreikiams patenkinti.

Lietuvių Fondui aukos telkiamos ištisus metus, ne vien tik spec. vajais. Visos aukos nuorašomos nuo federalinių mokesčių.

Trijų milijonų sutelkimo proga, Lietuvos Fondas ruošia operos solisės Lilijos Šukytės koncertą, dalyvausiant pianistei dr. Lampsatytei ir jos vyrui smuikinininkui Kollars. Koncertas įvyks š. m. vasario 3 d. 3 val. p. pietų Marijos auditorijoje, Chicagoje. Bilietai gaunami Vaznelių prekyboje.

ZVILGSNIS Į LIETUVIŠKOS ŠEIMOS ŽIDINĮ

Išėjimo gyvenimas mūsų mažą grupelę mala, trina, skaldo ir po truputį tirpsta svetimoje jūroje. Mes net nepajuntame, kaip svetimieji žodžiai braunasi į mūsų kalbą. Dalinai prie to spartėjančio tirpimo prisideda mišrių šeimų augimas. Visai kitomis nuotakomis sutinkame grynai lietuvišką santuoką. Kaip miela, kai abu jaunieji priklauso savo tautai, kalba

Audronė Pavilčiūtė ir Medardas Karaliai po vedybų 1981 m.

tėvų kalba, kai abiejų su-tuoktuvininkų širdys neišsiskiria iš savos lietuviškos bendruomenės. To pasakyti apie mišrių šeimų augimą negalima. Yra išimčių, bet mažai.

Tokių ir panašių nuotakų sukūryje prieš kurį laiką mes sutikome Audronės-Marijos Pavilčiūtės su Medardu-Jurgiu Karaliumi sukurto šeimos židinį. Audronė, anksti netekusi motinos, nepasimetė, bet tėvelio globajama pasiryžo siekti mokslo. Baigusi gimnaziją pasirinko studijoms chemiją. Baigė magistro laipsnį. Bet chemija jai nebuvo prie širdies ir sugalvojo studijuoti teisę ir ją baigė. Išlaikė nustatytus advokatų tarybos egzaminus ir gavo teisę verstis advokatūra. Taigi per pasišventimą ir didelį darbą pasipuošė

dviem diplomais — chemijos inž. ir diplomuotos teisininkės. Jos pasirinktas gyvenimo palydovas taip pat baigęs aukštuosius mokslus.

Audronė nuo jaunystės dienų buvo ir yra veikli lietuviškoje organizacijoje. Ji yra aktyvi Korp! Neo-Lithuania filija. Ėjusi įvairias pareigas Vyr. valdyboje, Chicago padalinio pirm. Organizavo ir pati šoko tautinius šokius. Dabar yra Korp! garbės teismo narė. Aiškiai pasisakė už jaunimo sąjungos steigimą. Daug kartų kalbėjo Vasario 16 d. proga. Nemažai rašė spaudoje apie vasaros stovyklų naudą jaunimui.

Audronei ir Medardui linkime ir toliau nenutolti nuo lietuviško kamieno.

J. Jurevičius

Vasario 16 Gimnazijos metraštis

Lietuvių Vasario 16 gimnazijos metraštis 1983-84 m. m. nesenai pasiekė Dirvos redakciją. Tai knygos (vadovėlio) formato, 66 psl. skoningu viršeliu (A. Krieviko) leidinys. Jį parengė: Bronė Lipšienė, Ona Šiugždienė, Marija Šmitienė ir Andrius Šmitas. Spausdino Elterio spaustuvė, Schwetzingene. Leidėjas — Vasario 16 gimnazija.

Metraščio turinys apima vispusišką šios vienintelės vakarų pasaulyje esančios lietuvių gimnazijos veiklą, sudėtį bei pasilaikymą. Betraščio skyrių bei poskyrių antraštės teikia jos apimties vaizdą. Štai tie skyriai: gimnazijos mokytojų ir pagalbinių personalo sąrašas, 1983 m. abiturientai (I. Pancerytė, R. Bertulaitytė, A. Westemeieris, K. Langytė, D. Gyzaitė, G. Sidaras, Lidiya Kairytė ir A. Gronau) ir jų abitūros egzaminai, mokslo programa, Vokietijos ministro apsi-

lankymas, platokas gaisro aprašymas, mokinių saviveikla, mokinių organizacijos, mokiniai iš užjūrio, 1983 m. gimnazijos finansinė apyskaita, gimnazijos rėmėjai ir jų įmokos ir kt. Metraštis spausdintas ofsetu ir gražiai iliustruotas kasdienio mokyklos gyvenimo vaizdais, nuotraukomis.

Manau, daugelį tėvų, turinčių mokyklinio amžiaus jaunimo, interesuoja galimybė juos pasiųsti mokslintis į Vasario 16 gimnaziją, todėl perteikiu platečiau šį klausimą liečiančią metraščio informaciją.

Gimnazijoje yra 9 klasės, nuo 5-os iki 13-os. Į penktą klasę priimami mokiniai baigę Vokietijos 4 pr. mokyklos klases. Dėstomoji kalba žemesnėse klasėse yra vokiečių kalba. Vidurinėse klasėse visi dalykai dėstomi lietuviškai, o 12 ir 13 klasėse — abitūros kursai — vokiškai. Šioj gimnazijoje išeitasis mokslas už-

skaitomas Amerikoje ir Kanadoje.

Siunčiant kitų kraštų jaunesnius moksleivius į Vasario 16 gimnaziją, patariama su vietos mokykla išsiaiškinti, ar ji pripažintų šios gimnazijos mokslą ir kada, vietos mokyklos nuomone, geriausia vienus metus Vokietijoje praleisti bei kokius kursus privalėtų ten išeiti.

Mokiniai iš užjūrio gali mokytis kartu su mokiniais iš Vokietijos ir gali įstoti į bet kurią klasę. Jiems te duodama atskiri kursai, ir (jei mokiniys iš angliškai kalbančio krašto) atskiri anglų kalbos kursai. Tėvai, norintys pasiųsti savo vaikus ilgesniam (negu vienerių metų) laikui į gimnaziją, turėtų juos atsiųsti, baigusius 7 ar 8 pradžios mokyklos skyrius. Jie ten galėtų stoti į 8-tą ar 9-tą klasę, mokytis kartu su mokiniiais iš Vokietijos ir baigti gimnaziją, arba bent 12 jos klasių. Amerikoje su 12 klasių baigimo pažymėjimu galima stoti į universitetą (college)... Po kelerių metų patirties sudaryta atskira 11-tą klasę užsieniečiams su sustiprintu lituanistiniu kursu.

1983-84 m. gimnazijoje mokslinosi 63 mokiniai, dirbo 13 pilnai įdarbintų ir 13 dalinai įdarbintų mokytojų (dauguma kaimyninių vokiečių gimnazijų mokytojai). Mokslo metai baigėsi 1984 m. birželio 23 d., 1984-1985 m. prasidėjo — rugpiučio 27 d. Gimnazijos direktorius yra buvęs šios gimnazijos mokinys Andrius Šmitas. Gimnazijos adresas: Privates Litauisches Gymnasium, Schloss Renhof, D 6840 Lampertheim-Huettenfeld 4, W. Germany. Mečys Valiukėnas

ENGINEERING Manager

For San Francisco Bay Area metal stamping company. ME required with heavy press, tool and die, quality control, cost estimating and tool design experience. Good communication skills a must. Excellent salary and benefit program. Send resume to Gilro Stamping Co., 2915 Ford St., Oakland, CA. 94601-2883 Attn: Personnel.

OPPORTUNITY FOR REGISTERED

OCCUPATIONAL THERAPIST

Keswick hospital & nursing home, a 218 bed long term care facility in active community setting seeks part time cota. Will work with a staff of otrs in new feeding and ADL programs and in OT clinic. New position with opportunity to participate in program development, geriatric and adult disabled populations. Apply call or write to Mr. JAMES SCHAP, PERSONNEL DIRECTOR.

KESWICK HOSPITAL & NURSING CENTER
700 W. 40TH STREET,
BALTIMORE, MD. 21211
301-235-8860
EOE-MF

(2-9)

RN'S SUPERVISOR

3-11

Are you interested in developing the PRIMARY SUPERVISOR ROLE?

Keswick is a nursing home which prides itself on delivery of quality nursing care for the elderly & disabled patient. Located in Northeast Baltimore City WE. Look for some one interested in primary nursing as a delivery mode of care, implementing creative Scheduling practices and coordinating staff development activities. Call Mr. JAMES J. SCHAP, PERSONNEL DIRECTOR 301-235-8860 for interview and tour of our facilities. M-F. EOE

(2-9)

Plk.lt. dr. D. Norgele

NAUJOS TĖVYNĖS TARNYBOJE

Gruodžio 21 d. Washingtono, D. C. Georgetown universitetas suteikė politinių mokslų daktaro laipsnį marinių korpo pulk. lt. Dominikui G. Nargelei už disertaciją: *Sovietų laivyno pėsstininkai (The Soviet Naval Infantry, An Evolving instrument Of State Power)*.

Disertacija yra sovietų laivyno pėsstininkų (kažkas panašaus į šio krašto marinius) išsivystymo, organizacijos, operacijų ir politinės įtakos studija, padedanti geriau suprasti Sovietų Sąjungą. Joje išdėstoma sovietų pažiūra į karą, svarstomos ateities konfliktų galimybės, nauji karo vedimo būdai, įskaitant atominius ir cheminius varijantus. Tai aktuali tema, turint galvoje 1973 m. sovietų laivyno vyr. vado admiralo Gorškov pareiškimą:

"...sovietų laivyno vėliava išdidžiai plevėsuoja visuose pasaulio vandenynuose. Anksčiau ar vėliau JAV turės suprasti, kad ne jos valdo jūras."

Asmeniškai pulk. lt. Nargelė susidūrė su sovietais 1971-74 metais, būdamas laivyno reprezentantu JAV karinėje ryšių misijoje prie sovietų vyr. kariuomenės vado Rytų Vokietijoje. Pagal susitarimą ryšininkų judėjimas yra nevaržomas nei Rytų nei Vakarų Vokietijoje, tačiau sovietinės zonos šeiminkai, savaime aišku, nebuvo suinteresuoti, kad prie jų akredituoti ryšininkai daug ką matytų. Jiems ne tik reikėjo atsiakratyti pristatytų kiekvieno jų žingsnio stebėtojų, bet ir tai padarius, dar reikia skaitytis su plentų užblokavimu tankais ar sunkvežimiais, verčiančiais ieškoti aplinkinių, dažnai sunkiai pravažiuojamų, kelių. Kaip būdingą pavyzdį galima nurodyti Dreseno viešbučio atsisakymą duoti kambarį amerikiečių karininkui, laisvai kalbančiam vokiškai ir rusiškai, dėl to, kad jie 1945 m. subombar-

davo tą miestą. Žinoma, asmeniškai Dominikas Nargelė ne tik nebuvo prisidėjęs prie to bombardavimo, bet iš tikro buvo jo ... auka, išlikęs gyvas kaip stovi su savo tėvais advokatu Nargelevičium ir motina Olga.

Po karo Nargelevičių šeima apsigyveno New Yorke. Baigęs aukšt. mokyklą, jaunas Dominikas pradėjo studijuoti filosofiją pirmiau Brooklyno koledže, vėliau Columbijos universitete. Bestudijuodamas iš dalies ekonomiškais sumetimais įstojo į Tautinę Gvardiją, iš kurios perėjo į marinių korpusą. Išėjęs jo karininkų mokyklą, Dominikas jr. du kartus kariavo Vietname, su JAV laivynu plaukiojo Pacifiko ir Atlanto vandenynuose bei Viduržemių jūroje. 1963 m. baigė komunikacijos karininkų mokyklą, 1977 m. tarptautinės žvalgybos kursą. 1981 m. studijavo lotynų Amerikos reikalus bei baigė gynybos attaché mokyklą. Karo studijas dar gilino ir Karo laivyno akademijoje.

1982 m. buvo paskirtas Gynybos departamento attaché Dominikonų Respublikoje, iš kurio paskyrimo grįžo į Washingtoną perei tiems metams baigiantis. Nepaisant įvairiausių paskyrimų, tarp jų gyvendamas Washingtono ir dirbdamas Pentagone, Dominikas Nargelė nepraleido nei vienos progos toliau tęsti ir civilės studijas. 1971 ir 1978 metais gavo magistro laipsnius Georgetown universitete, tas studijas dabar apvainikuodamas daktaratu. Š. m. vasario 1 d. jis pasitraukia į pilną pensiją, bet žada toliau dirbti civiliam sektoriuje kaip konsultantas.

OFFSET

PRESSMAN/WOMAN

1 color, Miehle 29 exp. req'd., clean, well organized, vinyl printing fac. Call Stuart Wucher at 215-699-7041 collect. Rate commensurate w/exp. level.

KEL-ART PLASTICS INC.

207 PROGRESS DR.
MONTGOMERYVILLE, PA. 18936
(44-3)

PILIAKALNIO ŠEŠĖLIS

Piliakalnio šešėlis — naujausias Albino Baranausko romanas, kurio siužetas imtas dar iš paskutiniųjų nepriklausomybės metų ir pirmojo bolševikmečio, bet kartu nusileidžiama ir į tolimesnę praeitį, ypač kiek ji susijusi su garsioju piliakalniu. Autorius čia atskleidžia pradinės mokyklos mokslo draugo Miknevičiaus (vardo nesužinom) likimą ir su juo susijusią Pelenių piliakalnio praeitį. Meistras Daukšys buvo šio jaunuolio patėvis, vedęs Miknevičiaus našlę, kuri irgi greit mirė. Pats Miknevičiaus tėvas buvo išėjęs į elgetas, nes dėl raumenų distrofijos negalėjo dirbti ir ūkininkų buvo nesuprastas ir nemėgiamas. Sūnus tėvą buvo susiradęs, bet šis greit mirė. Miknevičiaus, dirbęs su Daukšiu, paaugęs ėmė domėtis Pelenių dvaru, arkliais, tapo ten vežėju. Daukšys apgailestavo, netekęs padėjėjo ir būsimo meistro. Dvarą buvo atpirkęs iš Amerikos grįžęs Mickevičius (iš tikrųjų Miškavagis), gyvenęs kartu su dukra.

Užėjus bolševikams, Miknevičiui atsirado porga vietoj Kačiobriko tapti dvaro komisarų. Nors buvo kaip ir susižiedavęs su Staupekaite, buvo numatytos vedybos su Mickevičiute, bet su sąlyga, kad įsirašys į komjaunuolius. Su tuo nesutikdamas pabėga, bet Mickevičiute jį vėl susigražina. Vestuvės dėl įvairių priežasčių atidėliojamos net iki vokiečių-rusų karo birželio 22 d. išvakarių. Kadangi vedybos buvo be užsakų, civilinės, Mickevičius bandęs apsaugoti "dukters skaistybę", jaunikį nakčia išvaręs, o šis atsidūręs ant piliakalnio, kurį buvo taip labai pamėgęs, ir ten vaikų rastas nušautas — greičiausia vokiečių kaip komjaunuolis. Mickevičiute greit išteklėjusi už Aurelijaus Papiko, poeto ir organizacijų veikėjo. Daukšys, nedalyvavęs posūnio vestuvėse, su vežėju Arūnu palaidojo nekrikštų kapuose, bet jo kapo ten neberastum. Tad nors autorius šia knyga jo atminimą atgaivinęs.

Vyriausias romano veikėjas yra Miknevičius, bet kuo ypatingu jis nepasireiškė, bent ne daugiau už patį autorių, kuris ne tik stojo šalia įvykių, bet ir į juos įsiterpė kaip veikėjas. Nors Miknevičius iš reikalo buvo įstojęs į komjaunuolius, bet nematyti, kad jis komunistams būtų pritaręs (jis dargi prisidėjo prie tribūnos sugriuvimo komunistinės propagandos metu). Bet stipresnės valios jis irgi neparodė, kai Mickevičiute jį vėl susigražino ir reikėjo stoti kad ir į nemė-

giamą organizaciją. Karjeros besiekiant, lyg ir nebeįsityta, kokiomis priemonėmis tai pasiekama.

Iš kitų veikėjų kiek ryškiau pavaizduotas Daukšys, linkęs į poeziją: nemaža jo kupletų sudėta į knygą, jis juos uždainuoja kai reikia, o kartais ir kai ne visai reikia. Daukšiu ypač rūpėjo posūnio likimas, tat nemaža pastangų padėjo bandydamas posūnį atstumti nuo dvaro ir pageidaudamas likti Staupeckų giminaičiu.

Taipgi kiek realiau pavaizduotas ir dvaro savininkas Mickevičius, labiau linkęs į natūralizmą ir pritaikėlišką gyvenimą. Jo duktė simpatingesnė ir kultūringesnė, bet ir apie ją nedaug tesužinom.

Iš Staupeckų šeimos čia parodyti sūnus Bronius ir dukterys Adelė ir Marytė, o su pastarąja autorius buvo užmezgęs draugystę ir jau buvo bepasiperšas viena proga kapines lankant, bet užgriuvę įvykiai planą suardė.

Iš proletarų romane kartais pasirodo Kačiobrikas, pirmasis Pelenių dvaro komisaras, kuris su Mickevičiuku bandė geruoju sugyventi, nors visi kiti jo bijojo ir vengė.

Ne tiek į veiksma, kiek į pasakojimo eigą įsijungia ir pats autorius. Jis, atrodo, ilgesnį laiką rinko žinias apie savo bičiulio likimą, tad rėmėsi įvairiais šaltiniais, pasakodamas "neišgalvotus atsitikimus", ir dėl to tai esanti autentiška istorija, paremta realiais dokumentais (p. 63, 64, 76, 144, 177 ir kt.).

Romane yra nuosaikūs humoro, yra itin dailių gamtos vaizdų ir neretai gana smulkmeniškų vietovių, daiktų ar asmenų aprašymų. Čia aiškėja nemažas autoriaus pastabumas, pvz., kad ir aprašant trobos vidų: "šeimynbutis: didelis, kartinis, su keturiais langais, stalu, pasienyje suolais, garsiai tiksinčiu laikrodžiu su švytuokle ant kampinės lentynos, papuoštos popierio karpiniais, ir po lubomis nuo žiemos tebekabančia žibaline lempa su tokiais pat karpiniais, tik-tai spalvotais" (p. 51).

Savo kalba ir stiliumi romanas priklauso prie leng-

viau skaitomo žanro knygų. Autorius vietom laiko si savo rašybos, pavartoja nemaža ir tarmiškų žodžių (pvz. tenaitės, dabartės, kriaunys, debesiai, apskričio ir kt.), kartais pavartoja ir dviskaitą (du žmogų, p. 86). Kai ką reikėtų turbūt į korektūros klaidas nurašyti (sužiūro, kur gi, griostis, pasriuvo ir kt.).

Albinas Barauskas.
PILIAKALNIO ŠEŠĖLIS; romanas. Chicago [Lietuviškos knygos klubas] 1984. 213 p. Kaina \$8.00. Spausdino "Draugo" spaustuve. Viršelis dail. Jonės Karužaitės. Autoriaus ir knygos apibūdinimas aplanke — poeto K. Bradūno.

A. Rimtenis

• "Lietuvos Atsiminimų" radijas organizuoja 2 savaitių ekskursiją į Romą, Kairą, ir į šventąją žemę 1985 m. birželio 30 d. iki liepos 13 d. Ekskursantai dalyvaus šv. Tėvo audien-cijoje ir aplankys šv. Kazimiero kolegiją Romoje. Plauks istorine Nilo upe pamatyti senos civilizacijos liekanas Egipte. Kaina — \$1,899 asmeniui. Kreiptis į ekskursijos vadą, Dr. J. Stuką, 234 Sunlit Drive, Watchung, N. J. 07060, gauti informacinę brošiūrą.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

REGISTERED Physical Therapist, private orthopedic practice, 1 year experience preferred, starting salary \$30,000. Excellent fringe benefits, paid continuing education, relocation expenses, Reply to: Dr. Ralph Touma, 330 21st Street, Ashland, KY. 41101. Phone collect, 1-606-325-4697.

(2-4)

MACHINIST

Engine Lathe and/or milling machine. Small lot, close tolerance production work. Must be able to work alone or with minimal assistance. Must have own tools including I.D., O.D. micrometers. 5 years minimum experience, references will be checked. State salary requirements and send resume to:

BEARING BRONZE CO.

3515 EAST 82 STREET
CLEVELAND, OHIO 44105
(44-51)

JEI JUMS REIKIA UZDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR PASALINTI VARVĖJIMĄ, KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING

Cleveland telef. (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽININGAI.

Dengiame stogus apartamentams, Hot roofs. Tvarkome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius, dedame po stogu kablus kontroliavimui ledo užsikimšimo. Taip pat atliekam dailidės darbus.

MARTINS ir GUNARS KAULINS Lakewood, Ohio

DETROITO LIETUVIAI

Antanas Grinius

LEONO PETRONIO IMONEI 15 METŲ

Gruodžio 21 d. Leono Petronio Industries, Inc. įmonė savo patalpose atšventė 15 metų sukaktį. Įmonėje tą dieną buvo surengtos vaišės. Vienas stalas apraustas maisto patiekalais, kitame įrengtas baras su įvairiais gėrimais, keli stalai parengti svečiams, o ant vieno stovėjo gražiai papuošta Kalėdų eglutė. Sienoj aukštai kabėjo gražus sukaktį primenąs, padarytas įrašas: mūsų dailininko Mykolo Abariaus.

Prieš keletą metų man lankantis šioje vietoje buvo tik maža dirbtuvėlė. Dabar čia pastatyta moderni patogi, erdvi patalpa, talpinanti keleto komplektų metalo tekinimo staklių, preciziškų metalo apdirbimo ir griežimo mašinų, o fabriko darbininkams poilsui bei užkandai įrengta maža virtuvėlė su visais patogumais. Taip ten vis kas tvarkingai išdėstyta ir sutvarkyta, kad malonu net žiūrėti. O švара, švара! Ir atrodo, kad čia ne fabrikas, bet parengimams patalpa. Patalpos išorė ir vidaus įrengimai patrauklūs. Pastato rūsyje sutelkta krosnys, oro kompresorius, dulkių siurblys. Antrame aukšte įrengtas inžinierijos skyrius-braižykla.

Dirbtuvėje gaminamos preciziškos dalys įvairiems matavimo instrumentams, kurie naudojami pramonėje, aviacijoje, laivyne. Tos dalys yra mažos. Kai kurių tų dalių mums teko pamatyti. Jas parodė pas Petronį dirbantis Vitalis Alkevičius. Prie fabriko trys patalpos skirtos administracijai — priėmimo kambarys, buhalterio ir direktoriaus kambarys.

Virš direktoriaus rašomojo stalo kabo visa eilė įremtų pažymėjimų, daugiausia išduotų Society of Manufacturing Engineers vardu, kurioje jis yra pilnas narys nuo 1978 metų. Ten taip pat kabo Vytis ir padidinta nuotrauka, kurioje to meto Michigano gubernatorius William Milliken yra apsuptas lietuvių delegacijos, kurioje yra ir Leonas Petronis.

Svečiai palengva rinkosi, Leonas Petronis nors labai užimtas, aš minutei pagavęs paklausiau:

— Mielas Leonai, pasakyk tu man su koku kapitalu pradėjai šį savo verslą ir koks dabar tavo kapitalas?

Nusišypsojo Leonas ir pasakė:

— Tai buvo sunkūs ir labai sunkūs laikai, neturėdamas užtekčiai lėšų turėjau skolintis, skolindamas tu-

rėjau užstatyti viską ką turėjau. Ir tam reikėjo ne tik pinigų, bet energijos ir pasišventimo. Dabar po penkiolikos metų, kaip matai, turiu savo namus. Vaikai suaugę, išmokyti ir įsikūrę. Virginija ir Renata dirba įmonėje. Turtas du milijonai.

Leonas Petronis gimė prieš 60 metų Kuršėnuose. Tėvas — geležinkelio tiltų statytojas — specialistas, o motina ūkininkaitė. Mokėsi Kybartuose. Su motina, broliu ir seserimi pasitraukė į Vokietiją ir čia sulaukė karo pabaigos. Gyvendamas Vokietijoje mokėsi Mannheimo Aukštesnioje Technikos mokykloje. Baigęs IRO (International Refugee Organization) aukštesnius kursus buvo pakviestas likti instruktorium, mokė matematiką, braižybą ir teoretinę praktiką. Atliekamam laiku dalyvavo chore ir mokė lietuviškus tautinius šokius.

1950 m. atvyko į Ameriką ir pradėjo dirbti miškų kirtimo darbą netoli Saginaw, Michigane. Iš ten

persikėlė į Detroitą ir pradėjo dirbti Hudson automobilių kompanijoje. Teko dirbti įvairiuose fabrikuose ir net Forde, kuris yra netoli jo įmonės. Dirbdamas praėjo virš trisdešimt darbų ir buvo pasiekęs net "General forman" vietą.

1966 metais nusipirko tekinimo mašiną ir su part-

neriu po savo atlikto darbo pradėjo dirbti kitiems..

Atvykęs Amerikon vedė Danutę Andrašiūnaitę, Sulaukė keturių vaikų — Romo, Arūno, Virginijos ir Renatos. Savus vaikus užauginęs ir išmokinęs "Petronis Industries" remia ir išlaiko vaikų beisbolo komandą, kuri yra laimėjusi šešias trofėjas. Trofėjos išstatytos įmonės raštinėse. Remia ir lietuvių jaunimą. Danutė ir Leonas Petroniai yra Dainavos jaunimo stovyklos jubiliejinio leidinio mecenatai. L. Petronis yra Dainavos jaunimo stovyklos direktorius. Jis pernai ir užpernai vadovavo Dainavos metinės šventės rengimo komitetui. Jis remia Čiurlionio ansamblį ir yra jo garbės narys. Stambio mis stumomis jis remia lietuviškas organizacijas. Dainavos jaunimo stovyklai paaugojo 2000 dol., švyturio kuopos stovyklai "Pilėnai" 1000 dol. Jo pasakymu laike 15 metų lietuviškiems reikalams jau yra paaugę apie 30,000 dol..

Jis ne tik aukoja, bet ir dalyvauja lietuviškose organizacijose. Yra narys Lietuvių Bendruomenės, Balfo, St. Butkaus šaulių kuopos, Vilties draugijos ir kitų.

Jubiliejuje dalyvavo: Lietuvių Bendruomenės Detroito apylinkės pirmininkas Jonas Urbonas su žmona, DLOC valdybos pirmininkas dr. Algis Barauskas su žmona, St. Butkaus šaulių kuopos pirmininkas V. Tamošiūnas, radijo valandėlės "Lietuvių Balsas" redaktorius Albertas Misiūnas, žurnalistai Alfonsas Nakas su žmona, Stasys Garliauskas, Antanas Grinius, fotografas Kazys Srauskas ir Petronių giminių ir svečiai.

Iš kairės: Mykolas Abarius ir įmonės savininkai Danutė ir Leonas Petroniai.

BOSTON

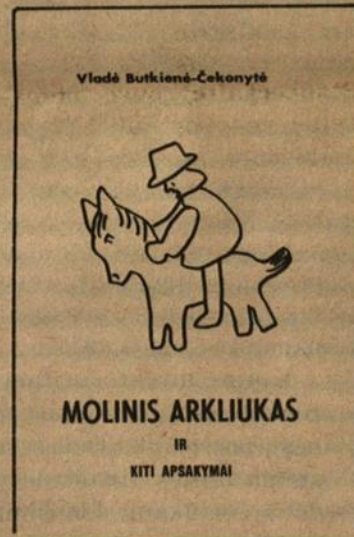
DR. LAIMA IR INŽ. ALGIS BALTUŠIAI

Chemijos daktare Laima Baltušytė, kuri dirba Colorado State University Fort Collins, universiteto buvo pasiūsta į chemijos mokslininkų kongresą, pavadintą "The 1984 International Chemical Congress of Pacific Basin Societies". Kongresas vyko gruodžio 15-21 dienomis Honolulu mieste Havajuose. Kongrese dalyvavo 3700 chemijos mokslininkų iš Amerikos, Kanados, Japonijos ir visos eilės kitų valstybių. Dr. Laima Baltušytė tame kongrese skaitė paskaitą tema: Nuclear magnetic resonance. Visi paskaitininkai ir visos skaitytos paskaitos surašytos to kongreso išleistoje knygoje, kurias gavo kongreso nariai.

Dr. Laima Baltušytė yra baigusi chemiją Harvardo universitete. Toliau iš tos pačios srities gilino studijas Columbia universitete New Yorke, kur gavo chemijos daktaro laipsnį.

Dr. Laimos brolis inž. Algis Baltušis yra baigęs inžinierijos mokslus Massachusetts Institute of Technology ir jau eilę metų dirba Fordo automobilių fabrike Detroito kaip automobilių motorų projektuotojas.

Dr. Laima tiesiai iš chemijos mokslininkų kongreso iš Havajų, o inž. Algis iš Detroito Kalėdų šventėms aplankė savo tėvą Stasį Baltušį, gyvenantį Bostone. Naujų Metų išvakarėse jie abu išvyko atgal į savo gyvenimo ir darbo vietovės.

Vilties leidykla išleido dvi naujas knygas:

Vytis Alanto. GELMIŲ BALSAS. Dirvos konkurse premijuotos novelės. 234 psl. Kietais viršeliais. Aplankas dail. Danguolės Šepulaitės-Jurgutienės. Kaina 10 dol. (Vilties draugijos nariams 7.50 dol.).

Vladė Butkienė-Čekonytė. MOLINIS ARKLIUKAS ir kiti apsakymai. 212 psl. Kietais viršeliais. Aplankas ir iliustracijos V. Butkienės-Čekonytės. Kaina 8 dol. (Vilties draugijos nariams 6 dol.).

— — — — — A T K I R P T I — — — — —
DIRVA
P. O. Box 03206
Cleveland, Ohio 44103

Siunčiu dol. ir prašau man išsiųsti:

- ☐ V. Alanto Gelmių balsai.
☐ V. Butkienės Molinis arkliukas.

Persiuntimo išlaidoms padengti pridedu 1 dol.

Pavardė ir vardas

Adresas

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

MACHINIST 1ST CLASS
Aircraft Precision Gear Mfg.: set up and operated: Gear Hobbing, Shaping & Grinding, (Reishauer), cylindrical Grinding, internal, external thread grinders, Engine, Turret and Chucking, lathes. Located Eastern Queens.
Call 718-592-7106 (44-50)

Lietuviška institucija TAUPA

Nesame prate, kad lietuviškos institucijos išsilaikytų be aukų, nes, įsteigtos grynai kultūriniais ar visuomeniniais pagrindais, savo veiklos pobūdyje neturi ekonominių pagrindų.

Vytautas Staškus, ekonominės srities žinovas, baigęs Cleveland College prie buv. Western Reserve Universiteto su bakalauro laipsniu prekybos administracijoje, praktišką patyrimą įsigijęs per ilgametę tarnybą kaip kredito specialistas su 30 milijonų dolerių apyvarta, jau senokai svajojo apie įsteigimą lietuviškos kredito unijos Clevelande. Tiek Kanadoje, tiek kitose JAV lietuvių kolonijose tokios kredito unijos jau veikia eilę metų, savo patarnavimais paskolomis aprūpinamos daugybę lietuvių, o indėlininkams mokėdamos aukštas palūkanas V. Staškaus tikslas yra bandyti suburti Ohio lietuvių į vieną finansinę instituciją. Sukvietęs iniciatorių branduolinį būrelį, 1984 m. vasario mėnesyje, pradėjo rūpintis reikalingais dokumentais ir to išvadoje buvo gautas oficialus kredito unijos valsti-

jos čarteris 1984 m. gegužės 8 dieną. Darbas buvo oficialiai pradėtas birželio 10 dieną. Steigiamasis susirinkimas parinko vardą "Taupa", dėl kurio teko išgirsti kritikos, esą, lietuvių kalboje toks žodis neegzistuoja, tik lietuviškai skamba. Norėdama galutinai įsitikinti tokio teisumo, varčiau žodynus ir užtikau žodį "taupa" (taupymas) "Dabartinės Lietuvių Kalbos žodyne".

Išsamaus ir ilgio pokalbio metu su V. Staškum paaiškėjo labai daug atsakymų į indėlininkams ar skolininkams rūpimus klausimus. Visų pirma V. Staškus pabrėžė, kad visuomenės tarpe yra stiprus pritarimas, nes per nepilnus šešis mėnesius į uniją įstojo virš 120 narių ir įnešė virš 120 tūkstančių pradinio kapitalo. Vos trims mėnesiams praėjus, indėlininkams buvo išmokėtos pirmos palūkanos — 9% už \$2500.00 ir daugiau indėlių, ir 6% už mažesnius. Taip pat buvo išduotos keturios paskolos. Kiekvienas unijos narys turi vieną balsą ir yra lygiateisis unijos dalininkas.

TAUPOS kooperatyvo direkcija: sėdi Vytautas A. Staškus — pirm., dr. Vytautas Maurutis — vicepirm., stovi: Gintautas A. Taoras — sekr., Vincas Urbaitis — išdininkas ir Balys Steponis — narys.

kas. Į uniją savo įnašais įstojo 18 organizacijų. Unijos uždarbis pagrindinai gaunamas per paskolas. V. Staškus yra įsitikinęs, kad tai vienintelė institucija, kurioje vienodai dalyvauja visos kartos. Vyresnieji, jau pajėgūs taupyti, unijoje savo sutaupoms turės saugią vietą lietuviškoje finansinėje institucijoje su palyginti geromis palūkanomis. Gi jaunesnioji karta, dar pradėdanti savo gyvenimą kurti, yra reikalinga paskolų geromis sąlygomis. Jaunos šeimos vargiai gali įsigyti automobilius, neužsitraukusios paskolos. Stipriai reklamuojamos bankų paskolos Kalėdų dovanoms ir švenčių išlaidoms padengti daugiausia yra reikalingos jauniems žmonėms. Asmeniškos paskolos ir paskolos automobilių pirkimui yra teikiamos palyginti žemesniu procentu kaip kitose finansinėse institucijose.

Unijos direktorių taryba renkasi reguliariai kas mėnesį posėdžiui. Tada svarstoma unijos finansinė padėtis, palūkanų klausimais ir, žinoma, nagrinėjami metodai, kaip galima įtraukti galimai daugiau narių. Direktorių tarybą sudaro V. A. Staškus — pirm., dr. V. Maurutis — vicepirm., V. Urbaitis — išdininkas, G. A. Taoras — sekretorius ir B. Steponis — narys. Revizijos komisijon įeina R. Belzinskas, diplomuotas buhalteris (CPA), A. Juodikis ir J. Kazlauskas. Kredito unijos komitetą sudaro R. Hallal, D. Ramonienė ir V. Snarskis. Paskoloms išduoti valdininkė Irena Kijauskienė, patyrusi kredito unijų tarnautoja. Savo darbu prisideda V. Juodišūtė, K. Civinskas ir V. Nasvytytė.

"Taupos" iniciatorius ir steigėjas V. Staškus pabrėžia, kad visas unijos pelnas eina tik nariams, tuo būdu gerinant jų finansinę padėtį. Taip pat pagal 1884 metais Anglijoje pirmos kredito unijos įvestą tradiciją, tam tikras unijos pelno nuosimtis skiriamas "narių švietimo ir kultūros reiklams", tuo būdu dar prisi-

jos pinigai dar yra apdrausti specialios federalinės "National Deposit Guarantee Corp." žodžiu, pinigai saugūs ir visos unijos finansinės operacijos yra griežtai prižiūrimos Ohio valstijos revizorių. Be to, kiekvienas "Taupos" darbuotojas yra apdraustas

(Nukelta į 15 psl.)

APDRAUDOS reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į **OBELENIS apdraudos įstaigą**. Skambinti **ZENONUI (216) 531-2211** arba **SAULIUI (216) 442-6810**.

• **PATRIA** prekybos namuose, 794 E. 185 Street, Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų maisto produktų, įvairių skanumynų, lietuviškos juodos duonos, o dovanų skyriuje yra gintaro, plokštelių, audinių, knygų ir lietuviškų sveikinimo kortelių. Prašome atsilankyti. Telefonas 531-6720.

• **PERKANT IR PARDUODANT NAMUS** prašome kreiptis į **ČIPKUS REALTY, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910**.

TAUPOS kooperatyvo kredito komitetas: Dana Ramonienė, Richardas Hallal ir Irena Kijauskienė. Trūksta Vaidžio Snarskio.

TAUPA VIENINTELIS LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS OHIO VALSTIJOJE.

18022 Neff Road, Cleveland, Ohio 44119

BŪSTINĖ: Dievo Motinos parapijos patalpose.
SKYRIAI: adv. A. Širvaičio įstaigos patalpose,
(Lietuvių Namai) ir šv. Jurgio parapijoje.

Tel.: 692-3253, 531-8687, 442-90-91.

PATARNAVIMAI

MOKAME UŽ

Reg. indėliai 6%
(\$100 ar daugiau)
'Super-Share' 9%
(\$2,500 ar daugiau)

SKOLINAME

Asmeninės paskolos
Automobiliams
Namų pagerinimui
Nuosimčiai mažesni
Sąlygos geresnės.

Smulkesnės informacijos teikiamos TAUPOS raštinėje. Visos santaupos apdraustos su National Deposit Guarantee Corporation.

TAUPOS DARBO VALANDOS

Treč. ir šeštadieniais nuo 10 iki 1 val. p. p.
adv. A. Širvaičio įstaigos patalpose.

Sekmadieniais nuo 11 iki 1 val. p. p.

Dievo Motinos ir šv. Jurgio parapijose.

TAUPOKITE IR SKOLINKITES TIKTAI TAUPOJE

A. A.

ADOLFUI ŠALKAUSKUI

mirus, jo žmonai JULIJAI, sesutei PAULI-

NAI ir kitiems artimiesiems reiškiamo nuo-

širdžių užuojautą

S. ir J. Garlai

V. ir V. Gincai

J. Juozaitis

M. Slabokienė

D. ir R. Valodkai

Buvusiam LB apylinkės valdybos nariui

ADOLFUI ŠALKAUSKUI

mirus, jo žmonai JULIJAI, sesutei PAULI-

NAI ir kitoms giminėms reiškiamo gilią

užuojautą

LB Palm Beach County
apylinkės valdyba

ALT CLEVELANDO SKYRIAUS SUSIRINKIMAS

Metinis organizacijų atstovų susirinkimas įvyks sekmadienį, sausio 20 d., 12 val. Šv. Jurgio lietuvių parapijos salėje. Darbotvarkėje; valdybos, izdo ir kontrolės komisijos pranešimai, naujos valdybos ir kontrolės komisijos rinkimai, diskusijos, ateities veikla.

Visos dalyvaujančios organizacijos prašomos prisijusti savo atstovus (iki 3), ir pranešti skyriaus išdėstymui B. Nainiui, telef. 481-8472, bei susimokėti nario mokesčių.

• **Clevelando Lietuvių Pensininkų klubas**, per išd. M. Žitkų, Dirvai paremti įteikė auką 25 dol. Ačiū.

HELP WANTED

Housekeeper live in or full time. Own transportation, references, call 781-9221.

CLEVELANDO PARENGIMAI

• SAUSIO 20 D., sekmadienį, 12 val. p. p. Šv. Jurgio parapijos salėje A. L. Tarybos metinis susirinkimas.

• SAUSIO 27 D. 4 val. p. p. Lietuvos Kronikos VII tomo pristatymas Dievo Motinos parapijos salėje.

• VASARIO 3 D. Žalgirio šaulių kuopos susirinkimas Lietuvių Namuose.

• VASARIO 9 D. Pilėnų tunto tradicinis Blynų balius.

• VASARIO 10 D. Taupos kooperatyvo narių metinis susirinkimas 11:30 val. ryto Dievo Motinos parapijos kavinėje.

• VASARIO 17 D., sekmadienį, 4 val. p. p. Vasario 16 d. minėjimas Dievo Motinos parapijos salėje. Ruošia ALT ir LB.

• VASARIO 24 Lietuvių namų bendrovės (Lithuanian Village Inc.) akcininkų metinis susirinkimas.

• KOVO 24 D. Clevelando skautų KAZIUKO MUGĖ. Rengia Neringos ir Pilėnų tantai.

Šv. Kazimiero lit. mokyklos I skyriaus mokiniai atliekant kalėdinę programą mokyklos renginyje. V. Bacevičiaus nuotr.

• KOVO 9-10 D. Čiurlionio ansamblio 45 metų sukaktis. Akademija-koncertas.

• KOVO 16 D. dainininkų ir muzikos instrumentalistų konkursas Dievo Motinos parapijos salėje.

• BALANDŽIO 14 D. Dievo Motinos parapijoje popietė su Grandinėle.

• BALANDŽIO 27 D. Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos parengimas.

• GEGUŽĖS 11 D. Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos Motinos dienos minėjimas.

• GEGUŽĖS 18-19 D. Skautų Židinio parengimas.

• BIRŽELIO 2 D. Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos mokslo metų baigimas.

Skaitykit ir platinkit
D I R V Ą

Lietuviška institucija TAUPA

(Atkelta iš 14 psl.)

100 tūkstančių dolerių suma.

Dalis pinigų atsargiai investuojama ten, kur leidžia įstatymai, be rizikos. Uždrausta investuoti į nejudomą turtą ar spekuliuoti akcijų biržose (stock markets).

"Taupa" yra numačiusi savo patarnavimus plėsti, planuojant išduoti ilgalaikius indėlių pažymėjimus (certificates of deposit), IRA pensijos planus, pinigines perlaidas (money orders), kelionių čekius (travelers checks) bei socialinio draudimo automatišką pravedimą į unijos sąskaitas. Taip pat planuojamas kiekvieno unijos nario gyvybės draudimas iki 1000 dolerių.

Į visus Taupos posėdžius atvyksta Ohio valstijos kredito unijų patarėjas, kad būtų tvarkingai veikama

ir laikomasi Ohio valstijos įstatymų.

Žodžiu, indėliai saugūs, griežta kontrolė yra, tik reikia, kad būtų padidintas narių skaičius. Kitaip sakant, paties V. Staškaus žodžiais tariant, vyresnieji ir organizacijos investuokite, o jaunimas — skolinkitės. Patartina sekti spaudoje skelbimus, informuojančius apie "Taupos" darbo valandas, vietą ir įstoimo sąlygas. Unijos atstovai yra kas sekmadienį abiejose lietuviškose parapijose po pamaldų iki 1 val. p. p., o trečiadieniais ir šeštadieniais advokato Algio Širvaičio įstaigoje, Lietuvių Namų patalpose, nuo 10 val. ryto iki 1 val. p. p.

Atrodo, jog jau pribrendo laikas ir Clevelando lietuviams turėti savo finansinę instituciją. Geriau vėliau negu niekad.

Aurelija Balašaitienė

Superior Savings

ASSOCIATION

**MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ
SANTAUPŲ INDĖLIUS**

Kiekviena santaupų sąskaita apdrausta iki
\$ 100,000.00

PASKOLOS TEIKIAMOS:

- namams pirkti,
- rezidenciniams ir komerciniams pastatams statyti,
- namų remontams,
- kvalifikuotų studentų mokslui

Smulkesnių informacijų dėl taupomųjų indėlių ir paskolų sąlygų teiraukitės

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS: Kasdien nuo 9:00 iki 4:00, penktadieniais 9:00 iki 6:00; šeštadieniais 9:00 iki 2:30.

**Supažindinkit savo bičiulius
su DIRVA.**

Atsiųskit jų adresus.

Jie gaus keletą numerių VELTUI!

— I Š K I R P T I —

DIRVA

P. O. Box 03206

Cleveland, Ohio 44103

Prašau siuntinėti Dirvą susipažinimui šiems asmenims:

Pavardė ir vardas

Adresas

Pavardė ir vardas

Adresas

DIRVA

NAUJA ŠALFAS S-GOS CENTRO VALDYBA

Visuotiniame ŠALFAS S-gos suvažiavime, 1984 m. gruodžio 8 d., Clevelande, naujai išrinktoji ŠALFAS S-gos Centro valdyba, reziduojanti Toronte, Ont., savo pirmame posėdyje pasiskirstė pareigomis sekančiai:

Pirmininkas — Pranas Berneckas, vicepirmininkas — Mindaugas Leknickas, sekretorius — Stasys Dargis, išdininkas — Jonas Nešukaitis, narys spaudos reikalams — Sigitas Krašauskas, narys visuomeniniams reikalams — Rimvydas Sonda.

Nutarta kooptuoti į Centro valdybą Algirdą Bielskų iš Clevelando, generalinio sekretoriaus pareigoms.

Artimoje ateityje numatoma į Centro valdybą kooptuoti dar bent 4 asmenis

iš Toronto bei apylinkių.

ŠALFAS S-gos Centro valdybos teisiniu patarėju sutiko būti adv. Henrikas Steponaitis iš Toronto, tačiau jis neįeina į Centro valdybos sudėtį.

Oficialus ŠALFAS S-gos Centro valdybos adresas: ŠALFAS S-gos Centro valdyba, c/o Pranas Berneckas, pirmininkas, 32 Rivercrest Road, Toronto, Ont. M6S 4H3. Telefonas (416) 763-4429.

Dėl narių registracijos, varžybinės informacijos bei informacinių aplinkraščių prašome kreiptis į gen. sekretorių Algirdą Bielskų: Algirdas Bielskus, 3000 Hadden Road, Euclid, Ohio 44117. Tel. (216) 481-7161.

• LB St. Peterburgo apylinkės valdyba, per išd. S. Juozapavičių, Dirvai paremti atsiuntė auką 25 dol. Ačiū.

A. A.

ADOLFUI ŠALKAUSKUI

mirus, žmoną JULIJĄ, seserį PAULĘ KONS-
TIENĘ ir gimines giliai užjaučiame ir kar-
tu liūdime

Joana, Lilė ir Raimundas
Račylos

Aldona ir Vytautas
Mauručiai

Nastutė ir Balys
Gaidžiūnai

Janina Tallat-Kelpšienė

Petras Zigmantas

Eleonora ir Kazys
Gaižučiai

Juno Beach Floridoje mirus

A. A.

ADOLFUI ŠALKAUSKUI,

jo žmonai JULIJAI ir giminėms reiškiame

gilią užuojautą ir kartu liūdime

Genutė ir Albinas
Karsokai

Viktoras, Alis,
Magdutė ir Aleksas
Liutkai

ir

Samsonų šeimos

PIRMĄ KARTĄ CHICAGOJE

JAUNIMO

CENTRO

DIDŽIOJOJE

SALĖJE

VASARIO 24.

SEKMADIENĮ.

3 VAL. P. P.

SOL. REGINOS ŽYMANTAITĖS-PETERS

KONCERTAS

Rengiamas Dirvos 70 metų sukakčiai paminėti. Visi maloniai kviečiami į koncertą atsilankyti. Bilietai po 8, 7 ir 5 dol. gaunami Gift International — Varnelių prekyboje — 2501 West 71 Street, Chicago, Ill. 60629. Telef. (312) 471-1424.

DIRVOS 70 METŲ SUKAKČIAI
PAMINĖTI VYR. KOMITETAS

PASIRUOŠIMAS RINKIMAMS

JAV LB Krašto valdyba pildydama JAV LB Tarybos rinkimų taisyklės, praveisti rinkimus į JAV LB XI-tą Tarybą 1985 m. gegužės mėn. 18-19 dienomis, sudarė Vyriausią rinkimų komisiją: pirm. Danguolė B. Vodopalienė, 604 Miner Road, Highland Hts., Ohio 44143, tel. (216) 449-1216; Vilija Nasvytytė, 18001 Lake Shore Blvd., Apt. 105, Cleveland, Ohio 44119, telef. (216) 383-0283 ir Julija Taorienė, 17310 Harland, Cleveland, Ohio 44119, tel. (216) 531-94991.

• A. A. Petras Malėta, spaudos fotografas, kurio nuotraukomis pasipuošdavo ir Dirvos puslapiai, aktyvus visuomenės veikėjas, staiga mirė savo namuose Chicagoje gruodžio 15 d. sulaukęs 68 m. amžiaus. Palaidotas šv. Kazimiero kapinėse Chicagoje gruodžio 19 dieną.

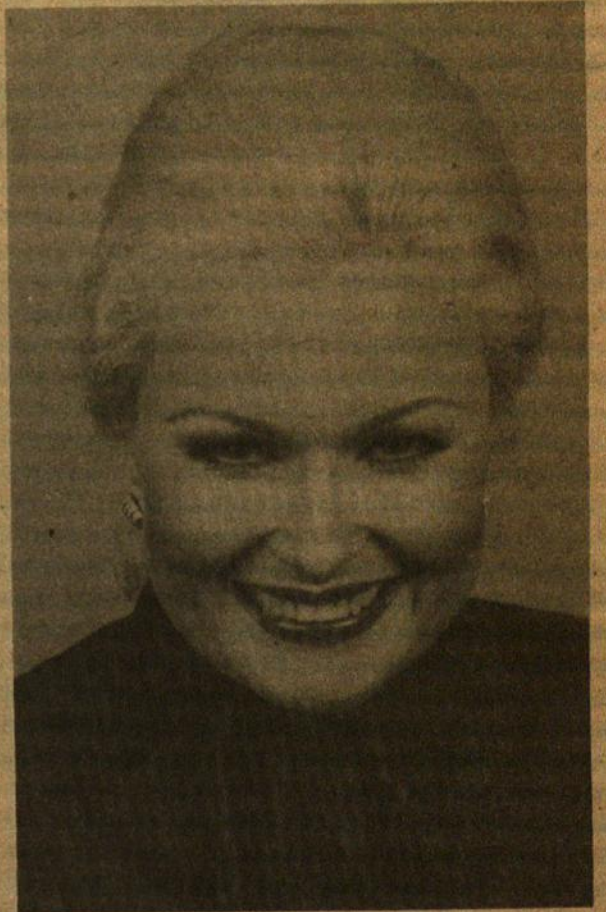
Dirva rieškia užuojautą našlei Akvilinai ir artimiesiems.

DIRVOS RĖMĖJAI

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis Dirvai paremti aukojo:

P. Novozelskis, Westwood 3.00
V. Radys, Beverly Shores 5.00
J. Užupis, Chicago 5.00
K. Damijonaitis,
Dieerfield Beach 5.00
K. Kaulinis, Philadelphia 13.00
A. Gargasas, Lubbock 3.00
V. Vaičiūnas, Kalamazo 5.00
J. Cukuras, Chicago 13.00
LB St. Petersburg
Apyl. valdyba 25.00
L. Kronas, Los Porte 8.00
E. Andrašiūnas,
Chesterland 3.00
V. Banevičius, Westboro 12.00
M. Karaitis, St. Petersburg 3.00
V. Bakūnas, Willowick 8.00
Dr. A. Kisieliūsis, Sidney 13.00
M. Židonis, New Haven 8.00
K. Vaičieliūnienė,
Cleveland 8.00
S. Jurjonas, Chicago 8.00
I. Serapinas, Chicago 3.00
A. Plioplys, Toronto 8.00
L. Graužinis,
Santa Monica 8.00
A. Milūnas,
Downers Grove 3.00
P. Rimkus, Chicago 3.00
A. Gražulienė, Cleveland 10.00
B. Dunda, Cicero 8.00
J. I. Okuniai, Flushing 10.00
L. Petronis, Detroit 50.00
J. Navickas, Cleveland 5.00
V. Blinstrubas, Cleveland 33.00
S. Berkiel, Antioch 5.00

Dr. K. Šimaitienė, Queens 18.00
J. Budreika, Toronto 13.00
J. Ambrizas, Chicago 8.00
E. Jocius, Cleveland 3.00
V. Rastenis, Hot Springs 3.00
V. Mikalauskas, La Habra 1.00
Pr. Karalius, St. Croix 3.00
J. Veblaitis, Union 10.00
G. Viskanta, Chicago 15.00
M. Trumpjonas, Chicago 33.00
X. Y., Boston 500.00
Dr. P. Banys, Burbank 3.00
O. Daneris, Boston 10.00
P. Dalinis, St. Petersburg 8.00
L. Virbickas,
St. Petersburg 3.00
R. A. Zorskai,
University Hts. 10.00
R. Račys, Toronto 8.00
R. Petrulis,
Fort Lauderdale 5.00
Br. Elsbergas, Surfside 10.00
J. Zdanys, Hartford 3.00
R. Česonis, Ramsey 8.00
A. Krakauskas, Chicago 18.00
K. Širvinskas, Cleveland 5.00
V. Petraitis, Toronto 25.00
E. Gantautas, Bridgeport 3.00
J. Dačys, Norwood 20.00
A. Vaišnys, Los Angeles 10.00
O. Taraila, Worcester 8.00
W. Žiogas, Orefield 20.00
S. Mačys, Cleveland 8.00
A. Ožinskienė, Willowick 3.00
S. Mackevičius, Jamaica 13.00
P. Beleckas, Brossard 3.63
Dr. N. Noges, Halifax 18.75
K. Vilkonis, Anglija 2.72
Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

Sol. Regina Žymantaitė-Peters